KAJANJE I POKORA – BLAŽENI ŽIVOT

Basilea Schlink

KAJANJE I POKORA – BLAŽENI ŽIVOT

Autor: ***Basilea Schlink***
Naziv izvornika: ***Busse – glückseliges leben***
Njemački izdavač: ***Marienschwesternschaft Darmstadt – Eberstadt 1993.***

Tada reče Bog: ***«Načinimo čovjeka na svoju sliku i priliku!»*** *(Post 1, 26).*

Smatrali smo da je knjižicu o pokori najbolje započeti promatranjem slike Boga na čiju smo sliku i priliku i sami stvoreni. Ako imate dovoljno jako povećalo stavite ga na sliku i vidjet ćete da je sastavljena od bezbroj malih točkica. Tako izgleda i mozaik naše duše sa bezbroj dobrih sklonosti kojima smo sposobni postići savršenstvo živjeći onako kako nam je Bog odredio. Međutim, već kod samog začeća mrlja grijeha onečišćuje sliku Božju u nama i ona postaje neprikladna za kraljevstvo Božje, ostaje mrtva i ne bi mogla sama uskrsnuti. Uskrsava je Bog po svetom Krštenju. Ali na duši ostaje trag ili ožiljak istočnoga grijeha a to je zla sklonost koja nas želi navesti na osobni grijeh. Ako se duša ne suprotstavi toj sklonosti i počini osobni grijeh ona po njemu ponovno umire za Nebo. Bog je ponovno uskrsi po sakramentu sv. Ispovijedi. Ali na njoj ostaju sada kao posljedice osobnih grijeha, zle sklonosti na daljnje osobne grijehe od kojih neki prelaze i u zle navike. I tako sve više mrljamo i nagrđujemo sliku Božju u nama. Sada Bog koji nas neizmjerno ljubi i želi spasiti da bi nam doveo dušu u prvotno stanje mora poduzimati nove zahvate, a to su neprekidni pozivi milosti ***na kajanje i pokoru***! To je krajnji čin ljubavi Božje koji proizlazi iz želje da nam pomogne da uklonimo sve prepreke i nesavršenosti koje nam priječe potpuno sjedinjenje s Njim. To je ono kucanje Božje milosti na vrata naše duše koja se otvaraju samo iznutra. Milost je isključivo Božji dar i ako je prezremo prezreli smo samoga Boga i vlastito spasenje. Stoga ovom knjižicom želimo posvjestiti svima nama neizmjerno veliku važnost neprekidnog kajanja i svakodnevne pokore. Nikad svijet nije bio grješniji i nikad nije toliko relativizirao kajanje i pokoru. Pa čak i u korizmenom vremenu kada nam dobri Bog udjeljuje obilje svoje milosti umjesto da se okoristimo ovim neizmjernim blagom, naše se pokore svode na propuštanje po koje epizode turske sapunice ili koje kave uz obaveznu trač partiju. A kajanje se svodi na taksativnu uskrsnu ispovijed u kojoj ispovijedamo uglavnom tuđe teške i svoje lake grijehe, koje ionako ne mislimo popraviti. Svako odricanje, pa i najmanjih stvari je dobro samo ako proizlazi iz ljubavi prema Bogu, a ne prema vlastitoj samodopadnosti. Korizma je vrijeme u kojem se prije svega moramo odreći samih sebe i svojih navezanosti na svijet i tijelo. Korizma je vrijeme u kojem nas Bog poziva da započnemo svednevice kajanjem oplakivati svoje grijehe i pokorom čistiti dušu da bi je tako suobličili slici Božjoj po kojoj je stvorena. Ali korizma nije sama sebi svrha nakon koje sve prestaje. Korizma je samo trening a život je utakmica u kojoj moramo pobijediti.

Dao Bog i Blažena Djevica da nam čitanje ove knjižice uzdrma savjest da kroz kajanje i pokoru počnemo ozbiljnije raditi na svojem spasenju i da donese obilje duhovnih plodova u hrvatskom narodu i svima koji je budu čitali. Čitajte i dajte drugima da čitaju, jednom će vam biti zahvalni.

ISPOVIJEST

Sve, o čemu govore ovi listovi, dio je životne ispovijesti. Tako je to bilo u mom životu. Da sam prije nekoliko godina znala samo o kajanju i pokori, tek tada bih nešto iskusila o dragocjenosti uvijek nove pokore. O tome govori jedno pismo iz 1936. godine mojoj prijateljici i suradnici. Te je godine njeno rođendansko geslo glasilo: «Tko je Bog kao Ti koji prašta krivnju, koji grijeh opršta i prelazi preko prekršaja!» *(Mih 7, 18)*. O tome sam joj pisala: «Zbog mnogo čega možemo slaviti i hvaliti Boga, ali ipak ni jedno veselje na svijetu niti jest niti može biti veće nego ono zbog Božjeg dara što On opršta grijehe. To veselje ne razliježe se glasno samo ovdje na zemlji: Hvali Gospodina, dušo moja, nego već danas odjekuje daleko na nebesima: «Radost je dakle zbog grješnika koji čini pokoru». I ako jednom umuknu sve pjesme i hvalospjevi koji govore o svim dobrima koja nam je učinio Bog ovdje na zemlji, tada će odjeknuti još jedna pjesma, pjesma o Jaganjcu koji je ponio sve naše grijehe.

Zar mi obje ne poznajemo taj glas, upravo tu hvalu: «Tko je Bog kao Ti koji prašta krivnju? – Ili je nema u našim molitvama? Ali kako ćemo se tada kod prijestolja Jaganjca uskladiti s Njegovom pjesmom? Tako je bilo kod nas, kada smo stupile u proteklu godinu. Jedva smo poznavale pohvalnu pjesmu našeg gesla. Tada, nakon što smo pronašle Krista – ti ćeš se iz tog vremena sjetiti svoje krizme i kasnije, prisjećam se tog vremena izučavanja Biblije u školi, - tada su među moje najdraže pjesme pripadale: *Kakva je sreća biti spašen! Postoji vrelo iz kojeg izvire sveta Krv za jadne grješnike.* I ja sam jednom bila u nevolji grijeha, i tada mi je pomogla Isusova Krv. Stoga ću sve do smrti kliktati zbog te poplave milosti. Ipak kasnije, kada su prošle sve te godine učenja i čekanja, kod tebe poziva, bilo je srce opterećeno s tako mnogim stvarima ovoga svijeta, na neki način umireno i kao sigurno. Zanijemila je pjesma Jaganjca, i srce više nije znalo za kliktanje: *Tko je Bog kao Ti koji prašta krivnju!* Nismo još raščistile s ovom ili onom ovisnošću svog karaktera. Nismo više kao nekada patile zbog toga – i tako nismo mogle svakoga dana ponovno doživljavati Osloboditelja i uskladiti se s pjesmom radosti zbog oproštenja i oslobođenja od naših grijeha. Išle smo tako uvijek tim putem, koji nas je, a da to nismo zapažale, odvodio od Krista.

Ali Božja milost nas je tražila, da bi naše srce opet moglo pjevati pjesmu hvale Jaganjcu, i da bismo tada jednom na Njegov dan smjele biti prisutne. Ona nam je snažno omogućila da spoznamo u posljednjoj godini svoje grijehe i ovisnosti – u poslovima u ovoj zimi i prije svega ovog ljeta s Kristom. Jedno nam je Božja milost pokazala: «Mi ne možemo opraštati, ne možemo biti milosrdni, trpjeti nepravdu, ne možemo biti krotke ćudi – takvi, kakvi smo, ne ćemo jednom moći stajati na strani Pobjednika, a bez posvećenja nitko ne može gledati Gospodina. Ah, da nam Bog samo pokloni tu milost, tu najveću u posljednjoj godini: da steknemo spoznaju o našim grijesima! Ni jedno drugo geslo nije nam moglo biti darovano za tvoj rođendan, osvrćući se upravo na izgubljene godine, kao ovaj poziv na zahvalnost: «Tko je Bog kao Ti koji prašta krivnju!»

Tako sada možemo poći i u službu – prije toga to zapravo nismo ni mogle, jer bez tog poklika radosti u srcu nije moguće dalje prenositi radosnu vijest o opraštanju svih grijeha. Tu nedostaje snaga i ovlaštenje za službu, koje ima samo onaj, čije srce klikće od radosti: «Sve, sve moje grijehe odnijela je Njegova Krv», i taj može blistavih očiju pokazati Jaganjca, čija je Krv za nas učinila najveće i najčudesnije djelo. Nije li čudesna lozinka ove godine, kakvu jedva da smo imale, jer ona nam ne pokazuje samo naše grijehe, kao što smo to doživljavale u proteklоj godini, nego se kao Božja riječ obećanja onaj pobjednički glas: «Tko je Bog kao Ti koji prašta krivnju!» u našim srcima javlja kao snaga i mi tada s radošću (i po tom će naša služba biti blagoslovljena) o tom Bogu svjedočimo, jer je On milostiv, milosrdan, koji u Kristu opršta sve naše grijehe i oslobađa nas od zakona grijeha i smrti.

Stara godina nam je donijela spoznaju o svim svojim zavisnostima i Božjem opraštanju – nova godina, to se želimo zavjetovati, mora proteći u žestokom hrvanju i borbama, da bismo svladale svoje grijehe; jer, koga Sin oslobađa, tog On uistinu oslobađa. «Mi ne želimo posustati u nastojanju da se svom ozbiljnošću molimo za pobjedu, i želimo zahvaliti Bogu za sve zapreke koje je postavio na našem putu da bismo u stalnoj ljubavi naučile svladati ih, i da ovdje postanemo pobjednice grijeha! Milost je, naime, što Bog nama dvjema ne samo otkriva naše grijehe, nego nam sada daje priliku, da u svim poteškoćama naučimo malo – pomalo pobjeđivanje i nadvladavanje. Želimo uz to iskoristiti svaku pomoć iz Božje riječi i inače sve što nas uz pomoć Kristovu u ovoj teškoj borbi može dovesti do pobjede. Jer po svaku cijenu želimo poslije oproštenja grijeha doživjeti Njegovu pobjedu – stajalo nas to što mu drago, - i zahvaljujući posvjedočiti, kako nam je Bog pomogao, i slaviti Njegovu pobjedu».

U godinama prije toga nisam ništa znala o plaču nad svojim grijesima. Stoga isto tako nisam ništa znala, kako sam pisala, o pobjedničkom kliktanju. Tko je Bog kao Ti koji prašta krivnju! Stoga također nisam znala za radost svjedočenja o tom Bogu. Bila je to radost Neba, koja je ipak trebala biti naš udio u Isusu, a ne u mom životu. Stoga je ljubav prema Isusu postala tako mlaka, jer samo raskajani grješnici, kojima je poklonjeno oproštenje, mogu usplamtjeti ljubavlju prema Isusu. Tako mogu posvjedočiti, kako je siromašan život bez dnevnog kajanja i pokore, kako se takvom životu ne približava nebo, radost ga ne obasjava sjajem, ne uzdižu se pobožnost i pjesme hvale, ne plamti ljubav prema Isusu, i ne može doći do plodova u službi.

Stoga ne mogu nikada dovoljno iskazivati zahvalnost Bogu što mi je otkrio: Ovdje je ležala nevolja cjelokupnog mog unutarnjeg života, što nisam mogla postići nikakvu pobjedu u borbi s grijesima, ovdje je ležala nevolja moje duhovne smrti. I Bog, koji uslišava molitve, uslišao je tada i moju molitvu tako što je kajanje došlo u moje srce. Bog je to činio na posve praktičnim putovima, tako što je dopuštao da doživljavam brodolome u zajedničkom životu s ljudima, i što nisam bila sposobna stvarno ljubiti one, koji su mi nanosili poteškoće. Tako mi je ukazao na moje grijehe i omogućio mi da se tu pojavi kajanje.

Kada sam zatim mogla iskusiti kako iz kajanja i pokore dolaze život i sreća, bila je moja sve iskrenija i usrdnija molitva usmjerena na to da primim taj dragocjeni dar dnevnog kajanja i pokore, i uskoro smo moje suradnice i ja počele usrdno moliti za krugove mladih, koje smo vodile, da i njima bude darovana milost kajanja i pokore za novo buđenje. Bog je odgovorio na našu molbu i djelovao je na srce mladeži uz pomoć naviještanja riječima. ***Kada je potom došao Božji udarac, Njegov sud uništenjem našega grada u rujnu 1944. godine, izazvao je kajanje i pokoru u krugovima mladih, i mrtva su se srca probudila. I tada su mogli oni, koji su s nama proživljavali ona vremena, posvjedočiti s nama, kolike milosti sa sobom donose kajanje i pokora.***

U onim mjesecima, kada su svi ljudi bili obuzeti strahom i užasom, kada su zrakoplovi u niskom letu i uvijek u sve novijim zračnim napadima u nama budili strah, dogodio se raspad naših vojnih snaga i doživjeli smo ulazak neprijatelja u našu zemlju, osjetili smo da nam je nebo bilo blizu, naročito kada smo s mladima u trenutcima slobodnog vremena bili zajedno, dok su vojne snage bjesnile. Da, bilo je doista tako, radost je bila na licima, pobožnost i ljubav prema Isusu obuzimale su srca i usrećivale nas tako da su ratne nevolje padale u zaborav pred stvarnošću neba koje je došlo k nama. Obistinile su se Isusove riječi: « Pokoru činite, jer se približilo kraljevstvo nebesko.»

I kasnije smo to na sličan način iskusile i u svom Marijanskom sestrinstvu, koje je poniklo iz onih doživljaja. ***Bog nas je svojim upravljanjem uvijek iznova dovodio pred sud i kažnjavanje, jer je On čekao na naš odgovor, na našu pokoru i kajanje, da bi nam tako mogao pokloniti nebo – samoga Sebe.*** Kako je dugo često morao čekati na taj odgovor! Ali Duh Božji nije nas svojom milošću ostavljao u miru, jer je On uvijek ponovno od nas tražio nova kajanja i pokoru, u čemu su nam željele pomoći i naše zajednice svjetla, u kojima smo

jedne s drugima i jedne pored drugih i u Njegovom svjetlu očito uočavale svoju krivnju. Bog je ipak uvijek iznova dopuštao ***da iskusimo, kako iz kajanja i pokore izviru život i sreća***, u večerima koje smo zajedno proslavljale, i koje su nas prožimale radošću uz pjesme hvale i ispunjavale cijeli naš život.

Stoga slava i čas Gospodinu i Duhu Svetom, koji je u okorjelim, mrtvim ljudskim srcima budio milost kajanja i pokore i darivao je onima koji su ga za to molili, kajanje koje nam je na taj način donosilo nebesko kraljevstvo.

POKORA – USREĆUJUĆA, STVARALAČKA MOĆ, KOJA BUDI ŽIVOT

Nekada je dovikivao Ivan Krstitelj: «Pokoru činite, jer se približilo kraljevstvo nebesko!» Nije li to Evanđelje, radosna vijest: Pokora – vrata u nebo, pokora – vrata povratka Očevom srcu? Da, pokora je nešto što usrećuje, jer ona sili kući k Ocu, ona nas vodi u nebo. Ona je dar Duha Svetoga, koji se spušta u ljudsko srce, koje se čini čvrsto i sigurno, i razbija ga u paramparčad, a koje Bog Stvoritelj želi uzeti u svoje ruke, da bi od njega načinio novu posudu u svoju čast.

Nije li potrebno tražiti taj dar više nego sve ostale darove? On je dio božanskog života, pravog života, jer tamo gdje možemo plakati i kliktati, tamo je živa duša. Samo mrtav čovjek ne čini više nikakav pokret, on je ukočen, on se više ne kreće, on ne pokazuje nikakvu radost, on i ne plače više. Ali čovjek koji se kaje i čini pokoru, pokazuje znake života: On plače nad onim što je jedino vrijedno oplakivanja, jer u sebi nosi našu propadljivost i propadljivost svih ljudi, jer on sa sobom donosi smrt i strašan sud, što ima strahovite posljedice već ovdje i u vječnosti – on plače zbog grijeha. U boli zbog grijeha ne plače on nad nečim što nije vrijedno da bude oplakivano, jer se u toj boli ne radi o maloj stvari, prolaznoj nevolji. Tko se zbog nevolja, koje su prolazne, previše uzbuđuje i plače, propada u žalosti koja vodi u smrt *(2 Kor 7, 10)*. Ako međutim pokora dovodi do plača zbog onoga što ima velike i strašne posljedice, što je prava nesreća, taj opravdano plače.

Stoga su ljudi spremni na pokoru uistinu pravi i istinoljubivi, razumni ljudi. Oni blagovremeno oplakuju ono što će drugi, koji to propuštaju, morati oplakivati kroz cijelu vječnost: svoje grijehe. Oni oplakuju u pravi trenutak, da bi potom mogli uslijediti obraćenje i novi i drugačiji život.

Da, na pokoru spremni ljudi su uistinu živi ljudi, jer iz njihovog srca izvire tada nakon takvog plača nad grijesima kliktanje, radovanje i pjevanje kao nikada iz nekog drugog srca: radost zbog opraštanja, koja nije nalik niti jednoj drugoj radosti po dubini i uzvišenosti – kliktanje od radosti radi spasenja, koja se ne može usporediti niti s jednom drugom srećom. Već za čovjeka koji je dugo bio u lancima, vezan, to je trenutak radosti kada se spašava, - a ipak se pri tome radi o zarobljenosti samo za nekoliko godina, i o jednom spasenju koje je vezano za rok. Kod sakramenta pokore ipak slijedi spasenje iz zarobljeništva knezu ovoga svijeta a i kraljevstva pakla, koje bi bilo za vječnost i iz kojega nema izlaska uz pomoć niti jednog čovjeka. I sada se takvo oslobođenje događa s posve druge strane, od Jedinca koji je s neba sišao i čovjekom postao, koji je dopustio da Ga radi nas uhvate i vežu i umjesto nas na smrt osude, da bismo mi bili oslobođeni. Zar to ne bi trebalo izazvati kliktanje od radosti, kakvo do tada ljudska duša još nikada prije nije upoznala!

Tu radost, taj život pružaju samo kajanje i pokora. Grijesi nam daju iskusiti naše zarobljeništvo, daju nam okusiti smrt i sile nas k našem Osloboditelju i u ruke Gospodinu koji daje život.

Stoga: ljudi, koji nisu doživjeli kajanje, bili oni koliko mu drago pobožni i puni vjere, jesu mrtvi, kao što naš Gospodin Isus poručuje zajednici u Sardu: «I anđelu Crkve u Sardu napiši: Ovo govori onaj koji ima sedam duhova Božjih i sedam zvijezda: ***Poznam tvoja djela. Kažu da si živ, a mrtav si***» *(Otk 3.1)*. Živjeti znači činiti pokoru. ***Mrtvi su kršćani koji nikada ili***

već dugo vremena nisu plakali zbog svojih grijeha. Mrtvi su u Božjim očima oni koji ne klikću puni radosti i ne mogu biti sretni zbog Božjeg opraštanja. I ako nam to nedostaje, makar se nazivali i vjernicima, nije u redu nešto s našim životom. Jer kao što je istina da uvijek ponovno griješimo i uvijek ponovno trebamo oproštenje, isto je tako istina da se pokora uvijek iznova mora vratiti u naše srce. ***Da, kajanje i pokora moraju biti elementi našeg života, ili je cijelo naše kršćanstvo na nizbrdici, i mi ćemo postati oni «oholi hvalisavci), o kojima govori Sefanija, koji će jednom morati stati pred strogi sud*** *(Sef 3, 11).*

Stoga pokora mora biti element našeg života, jer samo takav stav prema Bogu odgovara istini. Jer možemo li mi prema Bogu Svetome zauzeti drugačiji stav nego da ležimo prostrti pred Njim kao skrušeni grješnici, jer grješnici jesmo, i opet Ga svakodnevno vrijeđamo. Pokora nadalje mora biti element našeg života jer svakodnevno griješimo protiv svojih bližnjih. Uistinu, nema među nama ni jednoga koji bi posjedovao potpunu ljubav. Zar ne bismo zbog toga morali biti skrušena srca prema drugima s kojima zajedno živimo, radimo, ***i koji nam možda nanose mnoge nevolje, ali koje uvijek ponovno vrijeđamo jer nisu uključeni u našu ljubav, i jer im ne pružamo pravu pomoć?***

«Pokoru činite!» - poziva nas Sveto pismo, i sam Isus nas na to uvijek ponovo poziva. Bio je to i poziv Božjih velikana, koji su tražili da život kršćana bude dnevno kajanje i pokora***, jer oni su se borili protiv svega lažnog, mrtvog u životu kršćana, protiv svega samouvjerenog i ohlog u ljudskom biću, s čim smo imali hrabrosti stupiti pred Boga, a pri čemu je u nama zamirao božanski život***. Slutimo li, koliko je Gospodinu Isusu stalo do toga da zauzmemo stav spremnosti na pokoru i tako osiguramo pristup životu? Zar On nije izricao o svojim novozavjetnim zajednicama najstrožu osudu zbog njihove nespremnosti na pokoru: «Ti tvrdiš, bogat sam, nagomilao sam bogatstvo, ništa mi ne treba, a ne znaš da si upravo ti nesretan, i bijedan, i siromašan i slijep, i go. Ali, ***jer si mlak – ni vruć ni studen – izbacit ću te iz svojih usta***» *(Otk 3, 16 – 17).*

Zar te riječi ne vrijede i danas? Kada bih mislio da je kod mene i u mojoj zajednici sve u redu, kada bih se tako postavio kao da je moj odnos prema ovom ili onom, koji mi zlo čini, s moje strane ipak sve ispravno i neophodno, tada bih prihvaćao sigurnost, koja je u suprotnosti s pokorom, time bih pokazao da život, naime sam Isus koji k meni dolazi opraštajući, kod mene nema mjesta. Upravo tim sigurnima i sitima dovikuje Isus riječi: «Pokoru činite!» Da, ona nas poziva: Odbacite taj stav, koji vjernike vodi u propast. Samo tko u tome bude pobijedio, taj ne će biti izbrisan iz knjige života *(Otk 3, 2 – 5)*. Samo pokora spašava od smrti i vodi u vječni život, i daje nam da već ovdje iskusimo nešto od tog života.

I samo život može zapaliti život. Mrtvi ne mogu dalje prenositi nikakav život, jer oni ne posjeduju nikakav život. Oni ne mogu djelima nešto posvjedočiti drugima, oni su baš zaista mrtvi. Tko ne čini pokoru, taj, dakle, pripada duhovno mrtvima, i stoga ne može niti u jednom čovjeku probuditi život. Međutim, spremni na pokoru su puni života, božanskog života, i stoga i u drugima bude život. Gdje postoji čovjek pokore, on stoga ne mora izgovarati ni jednu riječ, on ne mora drugima mnogo propovijedati, nego kada kleči skrušenog srca pred Bogom i pred ljudima, dovoljno je da izgovori riječi: «Sagriješio sam, kriv sam». Tada te riječi imaju u sebi životvornu snagu, koja može poput kamena okorjela srca smekšati i mrtve dozvati u život. Te riječi, koje je izgovorio izgubljeni sin, nisu mogle preplaviti samo očevo srce ljubavlju zbog sina koji je pred njim ležao, nego te riječi izgovorene pred ljudima, kada je grijeh bio poznat i krivnja pridodana, otvaraju srce onih koje na taj način molimo za oproštenje. Suze kajanja omekšat će čak i tvrda srca, iako je poneki put potrebno kraće i neki put duže vrijeme dok se to ne dogodi. Kajanje i pokora preobrazit će nas i druge, i rodit će se život i ljubav.

Kakva je stvaralačka, životvorna moć položena u pokoru! Stoga zahtijeva naš Gospodin Isus tako snažno od zajednica svojih vjernika u poslanicama, stoga apostol Petar na Duhove

poziva na jedno: činite pokoru, jer je to put koji je potreban da se rodi život, da Duh Sveti dođe k nama, jer nam pokora približuje nebesko kraljevstvo.

POKORA DONOSI KRALJEVSTO VEĆ OVDJE NA ZEMLJI

«Pokoru činite, jer se približilo kraljevstvo nebesko!» Nije li to ono, za čim svi mi, za čim zajednica čezne, da dio neba dođe k nama i da se među nama oblikuje? Kraljevstvo nebesko – to znači radost i mir, to znači da među nama zavlada ljubav, a s tim i sreća, jer je Isus uistinu među nama.

Pa ipak, gdje se nalazi takva zajednica, takvo kršćansko djelo? Tada bi među suradnicima morala vladati ljubav i potpuno jedinstvo, i duh pobožnosti bi morao biti živ, morali bismo doživljavati kako se na svim licima nalazi radost. Ali tamo, gdje zrači nešto nebesko, morali bi biti pozvani ljudi koji ništa više ne žele znati o Crkvi, jer bi svaki čovjek mogao ovdje, na ovoj siromašnoj zemlji doživjeti malo neba, jer svaki čovjek, čak i onaj najbezbožniji, gladuje za radošću, ljubavlju i mirom. On gladuje za tim dijelom nebeskog kraljevstva. Ovdje odjekuje u svakom ljudskom srcu struna, jer svi ljudi pripadaju Adamovoj djeci, prognanoj iz raja, koja u sebi nose tu čežnju za tim izgubljenim rajem. Kada bi našli nebesko kraljevstvo, kada bi našli zraku raja ovdje na zemlji, bili bi privučeni, i tu bi našli zraku raja ovdje na zemlji, bili bi privučeni, i tu bi se naučili da opet vjeruju u Isusa, koji je Gospodar nebeskog kraljevstva, jer On zapravo predstavlja ono što čini kraljevstvo nebesko: mir, ljubav i radost – sve za čim čovjek čezne.

Kakva je nevolja u tome što mi kršćani u zajednicama, u kršćanskim pothvatima, bratstvima i sestrinstvima ne predstavljamo dio nebeskog kraljevstva, iako je naš Gospodin nekoć rekao da je nebesko kraljevstvo s Njim došlo k nama. Kakve li nevolje što svojim propovijedanjem možemo tako mali broj ljudi uvjeriti o ljubavi i krasoti Isusa Krista, jer im mi ne donosimo kraljevstvo nebesko, ne predstavljamo ga, jer oni ne nalaze ni jedno mjesto gdje mogu stupiti u područje nebeskog kraljevstva i iskusiti kako je prijazan Gospodin. Isus međutim je samo radi toga došao, kako je već u svojoj pristupnoj propovijedi rekao da sada započinje kraljevstvo nebesko koje smo iščekivali, i da je sada među nama nastalo. Radi toga je On išao gorkim putem u smrt, ne samo da bi nam tamo gore otvorio nebo, nego Njegovo otkupljenje vrijedi već ovdje na zemlji, da ovdje budemo spašeni. I ***gdje se otkupljeni nađu zajedno, nastaje nešto od nebeskog kraljevstva, jer ga oni predstavljaju kao ljudi, u kojima živi ljubav, mir i radost, pomirljivost, dobrota i blagost***.

Da, Bog na to čeka i svijet za tim vapije, da kraljevstvo nebesko ostane očigledno među nama kršćanima. Ako Bog poručuje: «Približilo se kraljevstvo nebesko» - zar tada nije trebalo da se vidi da je ono došlo u samom Isusu, nama ponuđeno, i bilo razlog njegovog dolaska k nama, da bi nebo bilo doneseno na zemlju? Jer gdje se pojavio Isus, Gospodar neba, tu se na zemlji pojavio dio neba. Tko je htio biti zajedno s Isusom, okusio je nešto od neba, iskusio je Očevu ljubav, dobrotu i prijaznost, brigu svoga Boga; iskusio je Očev oproštaj, Njegovu ljubav koja liječi sve rane duše; iskusio je sreću koja je poklonjena grješnicima koji dolaze Spasitelju. Da, javlja se kliktanje od radosti i likovanje u onih koji gledaju Isusa i smiju slušati blagoslovljene riječi iz Njegovih usta, i kojima je Njegova ljubav sklona.

Ipak, glava, Isus Krist, uzašao je na nebo, ovdje je ostalo Njegovo Tijelo, Njegova Zajednica. I to bi Tijelo ponovno trebalo donijeti ljudima nebo, tako da bismo u dodiru s Njegovim «udovima» ozdravljali na tijelu i duši, došli do radosnog ushita, došli do utjehe, do izliječenja svojih rana. Morali bismo biti ljubljeni ljubavlju koja je samilosna, koja oprašta, koja podnosi, s prijaznom ljubavi, kada se sastajemo s «udovima» Njegovog tijela i u toj ljubavi okusiti dio neba.

Približilo se kraljevstvo nebesko – tako je mogao reći Isus kada se pojavio na zemlji. On to sada govori i o svojoj zajednici – ali mi ipak još jednom pitamo: Gdje se to približilo? Gdje

bismo mogli reći: idi u ovu kuću ili u ovu zajednicu, i postat ćeš radostan čovjek, bit ćeš izliječen od boli svoje duše, bit ćeš tako okružen ljubavlju da ćeš se osjećati kao ponovno rođen. Okusit ćeš puninu radosti ako dođeš u takav krug, jer se tu može osjetiti nešto od vječne radosti. Ne nalazimo li u zajednicama nešto upravo suprotno tome, i stoga nema privlačne snage za one koji još ne poznaju Isusa! Ah, zar nije tada skoro shvatljivo da mnoštvo ljudi, Božjih stvorenja, koji gladuju za radošću, nedjeljom radije izlaze u šume, vrtove. Tamo, u stvorenom, Božjoj prirodi, doživljavaju nešto od radosti, ljepote, kojom odsijeva priroda, što im daje radost, koju svako ljudsko srce zahtijeva. Kada odlaze u zajednicu, na službu Božju, radost ne dotiče njihova srca, jer na licima ne vide tu radost, i tako tu ne nalaze nikakav odsjaj Boga, kao vani u prirodi. Gdje vam u zajednici dolazi ususret razdragana pjesma, pri čemu bi osjećali da njihovo srce odgovara tom pjevanju, tako da bi njihovo srce bilo privučeno radošću u njihovom Gospodinu Isusu Kristu?

Gdje su u zajednici ljudi koji su bezazleni kao djeca, i kod kojih se obistinjuje Isusova riječ: da onima koji postanu kao djeca pripada kraljevstvo nebesko, i da se stoga kod njih može osjetiti nešto od kraljevstva nebeskog *(Mt 18, 3)*. Da, gdje su djetinje duše u Božjoj zajednici, koje imaju privlačnu snagu za one koji stoje daleko, i koji bi tada u ovom svjetlu djetinje radosti mogli postati sretni? Daleko je dotjeralo naše kršćansko biće, koje je tako prožeto razumom, ukočeno, daleko od djetinjeg načina gledanja, i stoga bez radosti. I to je Božja optužba što Njegove zajednice, koje su uistinu više od Njegove stvorene prirode, moraju odražavati nešto od nebeskog kraljevstva i trebale bi to odražavati životom radosti, djetinjim gledanjem i bezazlenošću, ali to ne čine i stoga Njega, ljudska djeca, koja Ga još ne poznaju, ne mogu ni druge privući.

Ali tko zna Božju bol koju Njemu stalno nanosimo? Ili, izraženo ljudskim riječima, kojima se i Sveto pismo uvijek ponovno služi da nam opiše Božje srce: Kako je Bog zbog nas uvijek iznova razočaran, i to razočaran upravo od svojih, što Ga ne predstavljaju, koje je On međutim krvlju svoga Sina otkupio i spasio kako bi bili Njegovi pravi svjedoci, koji bi mogli ljude k Njemu privoditi. Kolika je Božja bol! Kamenje, priroda, propovijedat će o Njemu, jer mi, Njegova zajednica, šutimo, ne zračimo radošću zbog Njegovog otkupljenja i nismo pravi Božji glasnici.

I sada se postavlja veliko pitanje: Zašto je tako malo Božjeg kraljevstva, nebeskog kraljevstva među nama, tako da svijet ne može ozdraviti, ljudi ne mogu biti privučeni, tako da duše i tijela nisu izliječeni, žalosni nisu utješeni – zašto?

Dvije su riječi koje mogu uvesti kraljevstvo Božje, dvije riječi: «Pokoru činite!» - poziv snažan kao udarci groma, poziv, tako se to čini, koji nije moguće prečuti, koji je tako jasan i nedvosmislen, poziv, koji se tiče nas, ljudske djece koji smo grješnici. Da, ne samo običan poziv, nego poziv Svetog pisma. Tko taj poziv ne sluša, ne će dobiti ni kraljevstvo nebesko ni dar i milost Božju – čak ni samo oproštenje. To je sveti zakon Svetog pisma, da Bog sa Svojim milostima, da nebesko kraljevstvo dolazi samo tamo gdje je skrušena duša, gdje je, dakle, grješnik koji čini pokoru. Drugima nebesko kraljevstvo ostaje zatvoreno. Jer kraljevstvo Božje, nebesko kraljevstvo, je kraljevstvo puno milosti – i milosti će primiti samo onaj, koji kao grješnik kleči pun kajanja i pokore pred Isusovim nogama.

Stoga prvo što kraljevstvo nebesko u sebi uključuje je radost, velika radost, stečena kajanjem i pokorom. Pokora – to su vrata kroz koja Evanđelje utire stazu da bi k nama došlo. Pokora je ulaz u blaženi život s Kristom; jer pokora je pretpostavka da se može postići oproštenje, a gdje je izrečeno oproštenje, tu je spas i sreća. Kajanje i pokora nose u sebi najveću sreću, blaženstvo i pomilovanje, nakon što smo zapravo bili prokleti u vremenu i vječnosti. Kajanje i pokora nose u sebi blaženstvo, jer Bog nekoga ponovno prima za svoje dijete: ***«Oprošteni su ti grijesi.» Da, pokora donosi sa sobom blaženstvo neba, jer Bog takvog sina, raskajano dijete prima ne samo u svoj zagrljaj, nego ga oblači u prekrasnu odjeću pravednosti, dajući mu prsten u znak ljubavi, ukrašuje ga najljepšim***

dragocjenostima, kojima će jednom blistati na nebu. Na pokoru spremni ljudi su bogataši, nagrađeni i pomilovani, upravo jer su siromasi, najsiromašniji, koji kao da više nemaju pravo da se prijave, niti kod Boga niti kod ljudi. Oni leže kao siromasi, jer su sve propustili, jer su postali krivci pred Bogom i ljudima, očekujući pogled milosti, poklon, poklon oproštenja koje im se izriče.

Što će više obradovati i usrećiti čovjeka nego kada kao osuđenik čuje riječi pomilovanja? Poskakivat će, pjevati i skakati. I tako se, dakle, približilo kraljevstvo nebesko. Da, nebesko kraljevstvo, kraljevstvo u kojemu se klikće od radosti i pjeva, javlja se zapravo samo u srcu koje ima učešća u oproštenju.

Nadalje pak kraljevstvo nebesko je kraljevstvo ljubavi. ljubiti možemo samo ako nas je On prvi ljubio, i Bog ljubi raskajana srca grješnika. Jer Isus nije došao pravednicima, nego grješnicima, takvima koji puni kajanja i pokore dolaze k Njemu, Spasitelju, da bi im On poklonio oproštenje, i da bi Ga ispravno ljubili, Njega koji je za njih iskusio smrt i na križu izrekao oproštenje. Takva skrhana srca grješnika imaju samo jedan zahtjev: iz zahvalnosti Mu uzvraćati ljubav, jer ih je On ljubio i jer su bili tako nadvladani da je nosio njihove grijehe i oduzeo ih. Primljeno oproštenje tako ispunjava srce potpunom srećom te ono ništa drugo ne može nego da raskošno ljubi i da sada poklanja život Onome koji je za nas život dao, koji nas je izbavio iz tamnice tako da Mu vječno zahvaljujemo i da Mu klikćemo svim svojim snagama i darovima. Ostvaruje se nebo, krećemo li se oko Isusa i ljubimo li Ga iznad svega.

Tako nam kajanje i pokora uistinu daju iskusiti nebesko kraljevstvo puno milosti i blagoslova, jer sa sobom donose najljepše i najčudesnije, naime raskošnu ljubav. Kršćani ne žude ni za čim tako snažno kao za ljubavlju prema Isusu. Kako su mnogi ljudi već uzdisali: Kada bih samo mogao stvarno iz svega srca ljubiti Isusa! Oni slute: tada bi moj život bio ispunjen smislom, tada bih bio potpuno zadovoljan, tada bih mogao odgovoriti na ono što Isus od mene traži, da Njegova ljubav nađe uzvraćenu ljubav. Tada bi moj život bio bogat, jer ako ljubim, bogat sam; i tada je moj život sretan.

I sada, kako radosna vijest: ***pokora je put koji nas vodi toj raskošnoj, iskrenoj ljubavi prema Isusu i stoga je ona tako milostiva, jer sa sobom donosi takvu veliku milost***. Vidimo to kod velike grješnice: ona Isusu nije mogla donijeti ništa drugo nego svoje grijehe, jer što je mogla ponuditi Bogu i ljudima? A ipak je njen život postao tako bogat u velikoj ljubavi, koju joj je pokora donijela, kao uzor za sve. Da, doista, ***«pokoru činite»,*** to su vrata kroz koja ulazimo u kraljevstvo ljubavi, u nebesko kraljevstvo. Nema drugih vrata kroz koja možemo ući, i ako ovdje k nama dođe kraljevstvo nebesko, moći ćemo ovdje u njemu živjeti.

Ali ipak nije tako da će svi koji priznaju Isusa Krista kao svog Spasitelja, ako jednom kao raskajani grješnici ne padnu pred Njegove noge u podnožju križa, postići oproštenje i ući u Božje kraljevstvo. Često se nikakvo kraljevstvo nebesko ne može naći u zajednicama i krugovima u kojima se nalaze. Tako dugo dok još nismo gore u nebu vrijedi ovdje na zemlji zakon, da nitko ne će kraljevstvo Božje danom svog ponovnog rođenja, obraćenja ili krštenja jednom zauvijek dobiti bez mogućnosti da ga izgubi. Kako mnogim riječima i primjerima zna o tome govoriti Sveto pismo, da milost koju smo primili opet možemo izgubiti. Pogledajte nevaljalog slugu -, već u sljedećem trenutku, kada nije oprostio svome bratu, u njegovom srcu je ostala gorčina ili nemilosrdnost. I tko to uvijek ponovno ne doživljava? I stoga ovdje postoji samo jedan put: opet postići milost i načiniti mjesta za nebesko kraljevstvo, i odmah doći sa svojim grijehom u kajanju i pokori Gospodinu, a gdje je potrebno, i ljudima.

Tamo, dakle, gdje uvijek i uvijek ponovno možemo naći kajanje i pokoru, bit će uvijek ponovno prizvan Isus Krist, tako da je On uvijek u našoj sredini, a s Njim i kraljevstvo nebesko, koje je tu gdje je On.

Kao razbojnik koji je, suočen sa svojom kaznom, priznao: «Ali mi po pravdi primamo što smo djelima zaslužili» *(Lk 23, 41),* molio je Isusa za milost i Isus mu je obećao da će biti s Njime u raju, tako je to ovdje na zemlji: oni koji u bilo koje vrijeme pristupaju Isusu, njima

On poklanja raj, ti smiju već ovdje na zemlji s Njim doživjeti raj; jer se kraljevstvo nebesko približilo tamo gdje grješnik čini pokoru.

POKORA – BOŽJI POZIV ZAJEDNICI ZA SPASENJE NAŠEG NARODA

«Pokoru činite!» - Tko još danas sluša taj poziv? To je kao da Isus danas prolazi zemljom i kršćanskim zajednicama snažnim glasom kuca na srca, iščekujući da Ga netko čuje. Taj poziv ponajprije vrijedi za zajednice, ne za svijet, jer «vrijeme je da započne sud s kućom Božjom» *(1 Pt 4, 17)*. Ali ipak se postavlja pitanje: da li još uvijek prihvaćamo Božje kažnjavanje i Božji sud? Jer kada bismo tako postupali, bila bi naša reakcija obraćenje, uvijek novo obraćenje. Jer kada Bog sudi, on čeka na odgovor, na našu pokoru. Ne radi se, dakle, samo o tome da očekujemo pokoru onih koji su daleko od Boga, npr. evangelizacijom – ma koliko bismo morali za to moliti. Ne, ***danas se prije svega radi o tome da kršćanska zajednica vrši pokoru.***

Koliko mnogo imamo mi kao zajednica razloga za to, jer sve do naših najdubljih područja života postajali smo sve više okorjeli prema djelovanju Duha Božjega. Na posljednju Isusovu molbu, da među sobom budemo jedno, odgovorili smo raskolima, mržnjom i uzajamnim osudama. Iako su crkveni sabori ustanovili nove uzajamne odnose između kofesija – koliko osuda, kritika, suprotstavljanja, svađa i pravdanja, nebratskih odnosa i postavljanja zidova susrećemo između različitih kršćanskih krugova, i to upravo za vrijeme dok neprijatelj sa svim svojim snagama započinje konačni obračun, a na suprotnoj strani se ujedinjuju najrazličitije skupine u protukršćanski front. ***Stoga nam u našem vremenu ništa nije toliko potrebno kao unutarnje jedinstvo, da bismo bili jaki i sposobni opstati protiv navala neprijatelja. Da bi došlo do jedinstva u ljubavi što je Isus usrdno molio za svoje kako bismo mogli biti znak narodima, postoji samo jedan put, put kajanja i pokore. Nikada ne će velika nevolja razdvojenosti biti okončana, dok svaki od nas u svom krugu, u svojoj konfesiji ne započne činiti pokoru za samoga sebe, pri čemu obraćamo pažnju na ono što nam predbacuje druga strana.***

Nedostaje dakle pokora – pokora zbog očitih teških grijeha u životu Božje zajednice, zbog podvojenosti među udovima tijela Kristovog. Pokora će i to stanje smrti zbog nedostatka ljubavi ukloniti, jer pokora uvijek rađa novi život. Gdje postoji pokora, tu je i sreća i život, tako kažu kršćanski velikani. Stoga u nas prije svega nedostaje: ne bolje ili suvremenije propovijedanje, ne ovo ili ono u organizatorskim mogućnostima i ekumenskim zasjedanjima, iako je sve to također potrebno, nego milost pokore zbog nedostatka ljubavi, zbog pravdanja i uzajamnih optužbi. Pokora je postala dragocjenija, i jedva ju je moguće naći. U vezi s evangelizacijom znamo još i to da ljudi koji dolaze s ulice i koji su bili daleko od Boga, trebali bi tu naći put pokore, obratiti se i naći put povratka Isusu. Gdje u crkvenim zajednicama i društvima zapažamo potrebu da bi cijeli naš život trebao biti svakodnevno vraćanje Isusu, svakodnevno padanje na koljena pod križem s našom krivnjom, naročito zbog toga što se mi kao udovi Njegovog tijela, u kojemu je Isus glava, međusobno prepiremo i jedni drugima zavidimo i tako griješimo protiv samog Isusa?

Tako ta krivnja teško tereti zajednicu i zaziva Božji sud. Ali još jedna daljnja krivnja leži na njoj, krivnja našeg naroda prema Izraelu, izabranom Božjem narodu. Ubijeno je šest milijuna Židova, zbog čega nad nama leži Božja srdžba – i ta krivnja posebno teško opterećuje zajednicu. Jer kada se dogodio taj grozni zločin: milijuni Židova su od strane njemačkih ljudi pod nezamislivim strahotama mučeni i ubijani, nakon što su njihove bogomolje spaljene, kršćanska je zajednica za to vrijeme šutjela. Kršćanske zajednice se nisu oglasile, kao što je to učinjeno u Danskoj, gdje su ljudi ustali protiv nepravde. Kršćani nisu tražili putove – izuzimajući pojedince koji su pomagali da po svaku cijenu pomognu Židovima. Isto tako nisu zazvonila zvona u noćima kada su požarom uništavane sinagoge.

Božja zajednica nije dala znaka od sebe – potvrda da je bila mrtva. Mi smo šutjeli, postali smo sukrivci i stoga smo bili dionici kaznenog suda koji je kasnije zadesio naš narod, kada su naše crkve bile sravnjivane sa zemljom, kada su tisuće njemačkih ljudi ginuli u napadima bombardera, kada su se bjegunci povlačili ulicama i kada je željezna zavjesa razdvojila našu zemlju.

Mi smo sagriješili, ali gdje je pokora u kršćanskoj zajednici? Jer od nje je Gospodin očekivao da će spoznati što su učinili, naime da je naš narod, čiji smo mi članovi, sagriješio u Božjim očima, i mi smo pored onoga, «koji je zapao među razbojnike», prošli, i nismo postupili kao milosrdni Samarijanac, kao učenici Isusovi.

Bile su potrebne godine dok kršćanska zajednica nije ponešto od toga spoznala. Tako dugo nam je bilo potrebno da se nešto malo pokajemo i zauzmemo novi stav ljubavi prema Izraelu, narodu Božjem. A ipak je sve ostalo na pokušajima, koji su se dogodili kao znak pokore, da se ispravi ono što je učinjeno, ali to nije bilo primjereno krivnji koja nas tereti. Osim toga i danas još čujemo među sobom glasove: S tim nismo mi imali ništa, to je bio Adolf Hitler, to su bili SS odredi, mi nismo u toj igri imali udjela, mi to ne možemo uračunati u svoju krivnju.

Tako se mi kao zajednica Isusa Krista prema svemu tome moramo ozbiljno postaviti, u vezi s onim što u sebi nalazimo: Podijeljenost i dug u ljubavi – nespremnost na pokoru u odnosu na svoju krivnju prema Izraelu – ***tupost srca i farizejska sigurnost. Ali u vezi s tim zajednica ja nanijela Bogu najveću bol, jer je u njenim redovima živi Bog proglašen mrtvim. U to smo svi mi uključeni, jer mi svojim životom očitujemo mrtvog Boga***.

Jer moramo posve jasno uvidjeti: Ako danas taj poziv «Bog je mrtav» odjekuje našom zemljom, tada ***se ne radi o intelektualnoj poteškoći. Nije zbog toga Bog proglašen mrtvim jer moderni čovjek u svijetu svojih predodžaba za njega više ne nalazi mjesta, nego jer smo mi duboko u svom kršćanstvu «mrtvi u grijehu». Zato se danas izjavljuje: «Bog je mrtav».*** Svojim praktičnim stavovima, što se zbog svojih promašaja više ne želimo priznati krivima, mi smo kršćani – a da toga možda nismo ni svjesni – Boga «proglasili mrtvim». ***Jer ako pred Bogom i ljudima više ne želimo biti grješnici koji vrše pokoru, tada nam isto tako nije potreban nikakav Spasitelj. Tada si ne možemo više stvoriti nikakav pojam o živom Bogu, koji je pun svetosti.***

Tako postaju i Božje zapovijedi, sveta očitovanja Njegove volje, u zajednici za ubuduće «mrtve», što znači, proglašavaju se kao više ne važeće – s prividno teološkim dokazivanjem. Time smo zapečatili proglašenje Boga mrtvim. Mi smo se poistovjetili s duhom vremena, umjesto da ustanemo protiv opakih parola: Zakoni, zapovijedi, naša etika, moraju se promijeniti i ravnati se prema predodžbama i potrebama modernog čovjeka. Tko još od nas čini pokoru zbog svih tih huljenja Boga usred Njegove zajednice?

Stran je među nama postao duh kajanja i pokore. Pokora bi značila da smo se obratili Bogu. Umjesto toga mi tražimo da se Bog ravna prema našim ljudskim modernim zahtjevima. Budući da nedostaje duh kajanja i pokore, službe Božje, evangelizacija i priredbe imaju tako malo snage i više ne mogu kod slušatelja izazvati suze kajanja. Kako mnogo smo mi kao Božja zajednica otvrdnuli i ne želimo više vidjeti što je grijeh, što je prezir zapovijedi Božjih, nepoštovanje i huljenje Boga. Mi i ne uviđamo: - ako je sam Bog u zajednici proglašen mrtvim, i ako više ne priznajemo obaveznost Njegovih zapovijedi, - time su ispunjeni znaci vremena, o kojima Isus govori da na njih moramo obratiti pažnju. Stoga ne uviđamo da je posljedica našeg hoda u duhu vremena ili tupog, ravnodušnog, slijepog oponašanja pobuna protiv Boga i Njegovih zapovijedi, a to je pojava onoga što znači nastanak tame posljednjeg vremena.

Porast bezakonja i ohlađivanje ljubavi – to su znaci koje je Isus tako nagovijestio za kraj vremena *(Mt 24. 12),* - bit će u zajednici obilježeni činjenicama i primjerima kao nikada ranije. Pomislimo samo na strašan porast kriminala posljednjih godina, na slavljenje

okrutnosti i perverzne seksualnosti, strašan porast tamnih moći u okultizmu i spiritizmu, sve do doslovnih kultova sotone.

I sve se to događa u takozvanim kršćanskim narodima, osobito kod njih, u njihovoj sredini, u njihovim crkvenim zajednicama. Kome je upućen poziv na molitvu, na post, na obraćenje? Ninivi, poganskom gradu, prorečeno je uništenje ako ne budu činili pokoru. Oni su međutim činili pokoru. I zaista ih je njihovo obraćenje spasilo. Koliko bi više danas bilo potrebno činiti pokoru u zajednicama, ustanoviti postove i molitve da se na nas ne bi sručio strašni sud, prema mjeri naših strašnih zločina.

Za naše dane vrijede riječi iz Joela 2, 15: «Trubite u trubu na Sionu! Sveti post naredite, oglasite zbor svečani, narod saberite, posvetite zbor.» Iz ljubavi prema Isusu, koji jadikuje zbog uništenja svog ljudskog roda i svoje zajednice, iz ljubavi prema ljudima On govori: «istrgnite ih iz ognja» *(Juda 23).* ***Tu se ne radi više o tradicionalnoj molitvi. Tu se radi o molitvi koja se pretvara u plač i vapaje: Gospodine, poštedi svoj narod, nemoj prepustiti sramoti svoju baštinu, svoj izabrani narod, svoju novozavjetnu zajednicu, koja iskazuje čast idolima i tebe se odriče, i ne časte te, tako da se narodi i nekršćani izruguju: Gdje je sada njihov Bog?*** Tada se dogodilo: Službenici Gospodnji i narod činili su pokoru i predali se plaču i molitvi. I Božji je odgovor bio: «I obuzet će Gospodina revnost za njegovu zemlju i imat će smilovanja sa svojim narodom.» Nemojmo dopustiti da Bog uzaludno čeka na naše iskrene vapaje i molitve. I danas želi Bog postupiti prema svojim riječima: «Popravite, dakle, putove svoje i djela svoja, i slušajte glas Jahve, Boga svoga. I pokajat će se za zlo kojim vam je zaprijetio» *(Jr 26, 13).*

Tako se tu radi samo o jednom: da mi u Božjoj zajednici konačno čujemo poziv na pokoru, jer je u tome sva milost, kako za nas pojedince, tako i za zajednicu kao i narod: «Probudi se, ti koji spavaš.» Tako nas i danas poziva Isus Krist. Sigurnost je smrt! Ništa nam ne pomaže što smo jednom bili živi, ako smo danas mrtvi i ne kajemo se zbog krivnje u našem životu ili životu našeg naroda. Bog je rekao po proroku Ezekielu: «Ako li se pravednik odvrati od svoje pravednosti i stane činiti nepravdu, sva pravedna djela koja bijaše učinio zaboravit će se, a zbog svoje nevjere kojom se iznevjerio i zbog grijeha što ih počini, umrijet će» *(Ez 18, 24).* Ako je jednom s nama u nutrini bilo dobro, ali sada više nije, pred Bogom ne vrijedi ono jednom, nego ovo sada. Opstanak ili propast našeg naroda zavisi o tome da li još činimo pokoru, jer smo na se natovarili mnogostruku krivnju, i Bog će nam uzvratiti prema našim djelima. Naša vječnost zavisi o tome da li smo osobno vršili pokoru, jer samo oni koji su skrhani, ponizna srca, naslijedit će kraljevstvo Božje. Stoga je odlučujuće, kako za našu zajednicu, tako i za svaki pojedini ud na tijelu Kristovu, vršimo li pokoru, imamo li srce puno kajanja.

O tome zavisi naša moć u zajednici i narodu, kajemo li se duboko i činimo li pokoru zbog svoje krivnje i krivnje svoga naroda, i da li iz tog kajanja prema onima koje je ova krivnja pogodila ležimo pred nogama, i da li iz srca spremnog na pokoru tražimo djela ljubavi. Uz pomoć pokore zajednica će postati svjetlo i sol. Stoga kajanje i pokora nose u sebi zahtjev da ispravimo sve ono što smo svojom krivnjom učinili – činiti dobro i iskazivati ljubav prema onima koje smo ožalostili ili kojima smo štetu nanijeli. Tako smo čuli o Božjoj zapovijedi, da gdje se tko ogriješio, mora prinijeti ne samo žrtvu zbog krivnje i uspostaviti ranije stanje, ukoliko je možda nešto ukrao, nego mora dati još i petinu povrh toga *(Pnz 5, 16).* Ako se to iščekivalo već u Starom zavjetu, koliko više vrijedi zakon za novo zavjetne zajednice, da kajanjem i pokorom višestruko isprave ono u čemu su se ogriješile krivnjom. Jer ljubav, za koju nas je Isus otkupio i koju je On stoga u propovijedi na gori tražio, zahtijeva da ne mjereći uzvraćamo dobro gdje smo se ranije ogriješili o ljude.

Ljudi, kojima je njihova krivnja stvarno teška, bit će svako dobro djelo prema onima o koje su se ogriješili, poklon. Koliko bi dobra u zajednici, u našem narodu, bilo učinjeno, kada bismo vršili pokoru i kajali se! Koliko bi «ispravljanja i vraćanja u prvobitno stanje» u

Isusovom smislu bilo učinjeno i rana i razdora bilo izliječeno, ako da bi iz grijeha i krivnje poniklo još mnogo dobra! Kajanje i pokora traži i ljubi kaznu, ali prije svega traži ispravljanje koliko je to u našim mogućnostima. Ništa u našem životu ne donosi toliko mnogo dobrih plodova kao srce puno kajanja, srce spremno na pokoru.

Stoga je pokora temelj na kojemu treba sve izgraditi u kraljevstvu Božjem, čvrst temelj, kako ne bi, ako dođe nevrijeme, naša duhovna kuća bila otplavljena. Sav naš rad u kraljevstvu Božjem, koji nije izgrađen na tom temelju kajanja i pokore, ne će moći vječno opstati. Ne će donositi prave plodove. Stoga je pokora ponovno nešto poželjno za nas kao pojedince i naše zajednice, jer donosi najviše milosti, i jer je u njoj za sve nas uključen spas».

PUT KA POKORI

Budući da donosi život i sreću, tada ne postoji ništa važnije nego pronaći put ka pokori. Prvi korak na putu ka pokori je ***spoznaja da mi nedostaje pokora***. Ta spoznaja predstavlja temelj jer to je činjenica da poslije grješnog pada ništa u tolikoj mjeri ne manjka kao ovo jedno: pokora. Zbog toga jadikuju svi proroci, jadikuje Bog radi svog naroda; zbog toga i u ovaj dan jadikuje Ivan Krstitelj i potom i sam Isus: « O kad bi i ti spoznao što je za tvoj mir» *(Lk 19, 42)*. Mi smo otupjeli i neosjetljivi prema svojim grijesima i oni nas više ne potresaju mnogo. Prije ćemo zaplakati zbog onoga što nam je učinjeno, i kojim smo teškim putovima bili vođeni. Mi plačemo nad svojom patnjom, nad svojim žalostima i razočaranjima. Tako postupamo svi mi prema svojim prirodnim sklonostima. Ali do kajanja i pokore, do plača nad svojim grijesima ne dolazi svatko, jer to nije prirodno zbivanje. Jer naše srce većinom misli da postupa ispravno i ne vidi nikakav razlog da plače nad sobom. Po prirodi mi se osjećamo sigurnima i nesklonima pokori, krivnju tražimo kod drugih ili se konačno žalimo zbog neshvatljivih Božjih putova.

Kad se taj prvi korak dogodio: da sam barem spoznao: Pokora mi nedostaje, tada ću ipak doći do druge spoznaje, naime da ja sam sebi ne mogu zadati pokoru, jer nitko ne može promijeniti svoje okorjelo srce da postane meko i skrušeno i da može plakati nad svojim grijehom. Stoga to mora biti poklon milosti, poklon neba, koji mora u nama djelovati, jer nam za to nedostaje svaka pretpostavka.

Ali pri toj spoznaji da mi pokora nedostaje i kao drugo da ju sam sebi ne mogu dati, ne smijem zastati, nego pogledom vjere gledati u Boga koji je svemoguć. Jer mi imamo Boga koji čini čudesa, i to je naša utjeha. Bog želi činiti čudesa i govori: «Zar mi je nešto nemoguće!» Njega raduje da djelovanjem svoga Duha Svetoga može u našim srcima proizvesti nešto što po prirodi tu ne postoji. Pripada časti Njegovog imena da može izvršiti takva čudesna djela i omekšati i najokorjelija srca.

Naš Gospodin Isus Krist je došao da slomi okorjelost i samovlasnost našeg bića, i da naše srce učini poniznim i mekim, tako da opet može plakati zbog svojih grijeha. Kako je Isus uništio moć sotone, isto tako može uništiti našu nespremnost na pokoru, zasljepljenost za naše grijehe i tvrdoću srca u koju nas je upleo Neprijatelj, i omogućio nam da plačemo zbog svojih grijeha. I stoga je naša nada u tome što postajemo ljudi spremni na pokoru, koji ne plaču samo zbog vlastite patnje, nego znaju govoriti o pravim suzama kajanja zbog žalosti koju su naši grijesi nanijeli Bogu i ljudima. Odatle Isusov poziv «Pokoru činite!» istovremeno znači obećanje, jer On ne traži ništa drugo nego samo ono što nam je ranije dao. I u svojoj žrtvi na Golgoti On je sve moći, koje su nam do tada mogle škoditi, uklonio s našega puta do pokore.

Ako smo mi, dakle, ustrajni u svojoj klonulosti zbog nedostatka pokore i želimo se opravdati time što to nije u našoj moći da ostvarimo srce puno kajanja, jer je pokora navodno rezultat samo čudesnog djelovanja Duha Svetoga, to je posljedica našeg zamračenog mišljenja iza kojega stoji Neprijatelj. Čovjek za sve želi imati opravdanje i stoga konačno čini Boga odgovornim, ako milosti i Božji pokloni, kajanje i pokora ne obuzimlju naš život.

Ali mi nikada nemamo opravdanja ako nam nedostaje pokore, jer nam je Bog pokazao put na kojemu pokoru možemo postići, otkako nam ga je Isus stekao: put molitve u vjeri u Isusovu pobjedu. Upravo stoga što smo upoznali okorjelost svog srca i potpunu nemogućnost da vlastitim snagama dođemo do pokore, moramo utoliko usrdnije moliti. Molba za kajanjem i pokorom vezana je uz Isusovo obećanje: «Sve što budete molili u moje ime, dat će vam se». Da, ta molitva za kajanje i pokoru je molitva u Isusovo ime, jer je Isus došao da nas oslobodi od naše nesposobnosti za pokoru i od naše samovolje. Isus je došao da opet postanemo raskajani grješnici, koji se žele vratiti natrag Ocu kao izgubljeni sin. Stoga nitko ne će propasti ako s tom molbom dolazi pred Boga i traži Njegovu pomoć.

Ta molitva sadrži u sebi sigurnost da će biti uslišana. Ako svakodnevno molimo: ***«Gospodine, pokloni mi milost kajanja i pokore, pokloni mi skrušeno srce i ponizan duh, prosvijetli moje oči da vidim «brvno» u svom oku i da spoznam istinu o svojim grijesima protiv Boga i ljudi»***, tada će me Bog uslišiti i otvoriti moje oči da uvidim ponor svojih grijeha i da bolno spoznam što sam učinio Bogu i ljudima. ***Tada ću umjesto da plačem nad onim što su mi drugi učinili, plakati nad onim što sam ja drugima učinio.*** Bit će to tako, jer ću tada sve vidjeti u svjetlu istine, a ne više u sumraku Neprijatelja, koji mi je grijeh drugih stavljao pred moje oči kao ogromne, a moje vlastite prikrivao tako da ih ne doznam ili ne uviđam njihovu veličinu.

Tako je molba da Božje svjetlo istine uđe u naš život, naše riječi i djela, važna molba. Jer naša je spoznaja obavijena tamom, osobito u vezi s onim što se odnosi na spoznaju o nama samima, jer je sam interes Neprijatelja usmjeren na to da tu dođe do zamagljivanja, tako da mi više ne spoznajemo svoje grijehe, i ne pripadamo među takve grješnike koji čine pokoru i čiji bi život bio pun božanskog života, radosti i snage. Ali otkako je Isus došao, ne moramo više biti pod tom vlašću Neprijatelja. Jer Isus kaže: «Ja sam svjetlo svijeta, i tko mene slijedi, ne mora ići tamom, nego će imati svjetlo života», svjetlo istine, koje svoj sjaj baca na naš put, tako da mi uviđamo kada idemo krivim putem.

A ipak nije dovoljno, ako iz dana u dan molimo da nam Gospodin pokloni svjetlo istine. I to još nije dovoljno ako svakodnevno usrdno molimo da nam bude poklonjeno kajanje. Ne, u vezi s putem pokore radi se još i o tome da se iz dana u dan prepuštamo Gospodinovom kažnjavanju. Samo ako i dnevno molim: ***«Bože, učini sa mnom što god želiš, kažnjavaj me, neka me slomi Tvoja ruka koja kažnjava, i zatim mi pokloni skrušeno srce puno kajanja, neka kajanje i pokora postanu u meni djelotvorni»***. Pod Božjim udarcima već su mnogi ljudi došli do kajanja i pokore, možda više nego propovijedima koje pozivaju na pokoru. Tko je, dakle, izmolio milost pokore, mora osim molitve za tu milost izmoliti i predanost za sva kažnjavanja, da ona u nama djeluju te smekšaju i skruše naše srce da ostavi mjesto za pokoru. Pokora ne pada s neba slično milosnoj kiši, nju moramo ne samo postići vjerom i izmoliti, nego će nam često biti poklonjena na putu teškog kažnjavanja i patnji. Ali isplati se prepustiti se tom putu, i blago nama ako se toga ne plašimo, jer će kao posljedica doći dragocjeni plodovi.

Nezamislivo je i jedva shvatljivo što sve dolazi kajanjem i pokorom u novom božanskom životu! Svaka prava radost i sreća u našem životu i svaka naša moć djelovanja u kraljevstvu Božjem zavise o tome posjedujemo li milost pokore, da li uvijek i uvijek pripadamo onima koji plaču zbog svojih grijeha i padaju na koljena zbog svoje krivnje pred Bogom i ljudima. Stoga se isplati radi toga jednog dati sve drugo, da nam bude poklonjena pokora i da ne prestanemo moliti i skrušeno vapiti i prepuštati se kažnjavanjima, ali pri tome imati jasno pred očima koje su glavne zapreke koje nas sprječavaju na putu do pokore.

Duše Sveti, molim te
ponajviše za kajanje i pokoru,
za tu najveću milost.

Ah, učini da moje srce lije suze
zbog velikog mnoštva mojih grijeha,
i da se bacim u prah na koljenima.

Duše Sveti, molim te
da otvoriš moje okorjelo srce,
kako bi započelo oplakivati,
glasno oplakivati svoje grijehe,
da mi govoriš o Isusovim mukama,
koji je oduzeo moje grijehe.

Duše Sveti, molim te,
koji meni grješniku osiguravaš opstanak,
zastupaj me svojim uzdasima.
Ti vidiš, moje je srce kao kamen,
ah, daj mi da sada zaplače
spoznajući svoje grijehe.

Duše kajanja, molim te,
daj mi srce koje je posve novo,
ponizno, meko, skrušeno,
koje leži pred nogama Bogu i ljudima,
jer ga pritišću preteški grijesi
koji su srce slomili.

Ti ćeš to učiniti, jer ti si to obećao,
ponajprije Duha kajanja,
Isuse, Spasitelju grješnika.
Učini me siromašnim i malenim
da bih mogao biti pomilovan
i ljubljen od Tvog Srca.

GLAVNE ZAPREKE DA DOĐEMO DO POKORE

Kod nas nema pokore jer nas od nje kao posljednji razlog odbijaju: opravdavanje samoga sebe i oholost

Prva od glavnih zapreka što tako teško dolazimo do pokore je naše opravdavanje samoga sebe. Znamo: uistinu je čudo ako pobožan čovjek u svom životu lije mnoge suze pokajnice, ako stalno vrši pokoru i kaje se, jer je upravo za «pobožnog» čovjeka opasnost opravdavanja samoga sebe tako velika. Stoga je jedno značajno: da detroniziramo i uništimo samoopravdavanje kako bi Isus mogao k nama doći kao Spasitelj grješnika, bilo da se radi o pojedinoj duši, o zajednici, ili o nekom krugu.

To opravdavanje samoga sebe znači uvjerenje o svojoj nevinosti i tako na kraju krajeva optuživanje Boga, a to je naslijeđe koje smo primili od Adama i Eve. Tako i kod čovjeka koji je najdublje pao i kod zločinca postoji težnja da se naočigled svojih najopakijih djela opravda i želi dokazati svoju nevinost. Duhovnici u zatvorima kažu da jedva gdje drugdje ima tako mnogo ljudi koji govore o svojoj nevinosti kao u zatvorima. Oni jednostavno tvrde da su nevini i da je nepravda što se nalaze u zatvoru. Za sve imamo opravdanje i stoga ne vidimo

potrebu da činimo pokoru i da se obratimo, jer ako smo uistinu u pravu, ako se s pravom opravdavamo, to znači da od sebe možemo odbaciti svaku krivnju, i zašto bismo tada činili pokoru?

Ako smo se branili i pri tom bili oštri, surovi ili ljutiti, tada se opravdavamo da smo s pravom tako reagirali; jer nismo bili cijenjeni, nije nam bila iskazana potrebna pažnja, s nama se loše postupalo, ne smijemo dopustiti da se cijelog života s nama postupa kao sa slugama, stoga smo se morali braniti. Ako smo koristili uvrjedljive riječi i bili ljutiti, tada smo mi bili ti koji su bili izazvati, kojima je nanesena nepravda. Što mi tu možemo ako imamo nježne živce, tako osjetljive i stoga se lako uzbuđujemo? Čak i ako je netko počinio preljub, tada je to bilo djelo koje on nikada nije želio. U jednom trenutku je postupio prenaglo – on ima tako vrelu krv, i što je on tu mogao kada ga je Bog takvim stvorio? Kako je moguće da za jedno u osnovi neželjeno djelo bude za cijeli život osuđen ili da njegov život bude uništen?

Ili smo se u braku mučili, bili neshvaćeni – i sada je Bog u naš život poslao čovjeka, s kojim bismo mogli biti jedno srce i jedna duša, koji je od Boga za nas stvoren? Je li to bio grijeh što smo drugom čovjeku, drugoj ženi priklonili svoje srce? Do najgoreg međutim nije došlo! Ili smo ogorčeni, puni zavisti i mržnje što nas je Bog stvorio tako nenadarene, što smo uvijek ponovno cvijetak na zidu, u životu ništa ne postižemo jer nemamo nikakve talente, jer ne možemo blistati mudrošću, što ljepotom i ljupkošću ne možemo osvajati ljude; da, možemo li tada drugačije reagirati?

Tako bismo mogli produžiti ne primjećujući koga time zapravo optužujemo i branimo Mu pristup k nama, da bi kao Spasitelj i Usrećitelj u naš život unio radost i sjaj, naime samog Isusa. Na kraju optužujemo Njega što nam je dao tako teške kazne zbog srdžbe, ogorčenosti, malih laži, preljuba ili drugog *(Mt 5, 22; Gal 5, 20 – 21),* kada smo si u nevoljama ipak morali pomoći ili odgovoriti na nagone ljudske naravi, koju je On tako stvorio i koja je bila previše snažna. Ni danas nije ništa drugačije: Isus je na kraju krajeva kriv, On je od svih nas optuživan, mi smo nevini iako smo počinili grijehe i opačine koje su uništile neki drugi ljudski život. Sa svim tim opravdanjima u koje smo zapali radi ovog ili onog ili tako govorimo i djelujemo u kriznim stanjima, postali smo slijepi i ne uviđamo da je grijeh grijeh i krivnja, i da smo za krivnju odgovorni.

Naše srce sebe opravdava jer samo sebe ne želi optuživati, ali time optužuje Boga, što vidimo i po izjavama onih koji se i u samim takozvanim pobožnim krugovima uvijek ponovno opravdavaju bacajući krivnju na svijet, ratove i druge nedaće. Tako tada čujemo riječi: «Kako je to Bog mogao dopustiti? Kako je Bog mogao ostati nijem na sve ono zlo koje se događa u svijetu, na sve grozote koje su počinili ljudi na zemlji?» I opet samoopravdavanje ostaje slijepo i gluho da ljudi ne čuju kako Bog upravo tim ratnim i drugim nevoljama izriče sud, da, On govori snažno kako je takav Njegov sud posljednji poziv kojim nas želi privući k sebi. Više ne vidimo kako On upravo svojim sudovima onima koji prilaze, koji Ga slušaju i spremni su staviti se pod Njegovo okrilje da bi tada samo od Njega očekivali utjehu i pomoć, kako im On daje utjehu preko svake mjere. On svojom prisutnošću pretvara pakao na zemlji u koncentracionim logorima u nebo. Da, oni koji same sebe opravdavaju toliko su slijepi da s druge strane ništa ne vide, da smo mi ljudi sami krivi za svoju bijedu na svijetu, jer nismo htjeli poslušati Boga. Da smo poslušali Boga, živjeli prema Njegovim zapovijedima, On nas ne bi morao kažnjavati i suditi nam i bilo bi nebo na zemlji.

Tako i danas ponovno žalostimo Njegovo srce, danas kao i nekada, kada je naš Gospodin Isus sjedio na optuženičkoj klupi i išao putem svoje muke, kada zastupamo takvo samoopravdavanje, kada mi sebe ili naš narod ili čovječanstvo uvijek zapravo smatramo nevinima i krivnju pripisujemo Bogu, Bogu koji je sama ljubav, Isusu koji je umro zbog naših grijeha i koji je zaista Spasitelj, Pomoćnik, Usrećitelj, doduše samo za one koji k Njemu dolaze tražeći pomoć kao bolesnici, nesretnici i potrebni pomoći.

Isus u svojoj beskonačnoj ljubavi očekuje takve da bi im donio pomoć, stoga On tako izrazito nekoć i danas dovikuje svom narodu, sada i novozavjetnom Božjem narodu riječi: ***«Pokoru činite!»*** Tim riječima stavlja On pred naše oči nedvosmisleno jasno: Grješnici ste, krivi ste! Jer samo grješnicima je potrebna pokora, obraćenje. Ako se tom pozivu uistinu odazovemo, tada nam On mora pokazati krivnju. ***«Čini pokoru!»*** znači također i drugačije prevedeno: ***«Vrati se k sebi!»*** To znači: Provjeri što kod tebe nije u redu, gdje je krivnja kod tebe! Otkrij u sebi gdje si bio kriv prema svojoj braći kojoj nisi htio oprostiti, s kojom nisi postupao s poštovanjem, koju nisi ljubio ljubavlju koja sve podnosi, sve trpi. Vrati se u sebe i promisli gdje si sagriješio protiv osme zapovijedi i o drugima govorio nepovoljno naneseći im štetu, i prepričavao o njima a da nisi znao je li to točno. Vrati se u sebe i ustanovi, jesi li se ozbiljno odnosio prema svijetu i istini. Vrati se u sebe i provjeri ideš li još Isusovim putem, putem nošenja križa i žrtve. Da, vrati se u sebe, tako da riječi ***«Čini pokoru!»*** imaju smisao na koji se mislilo u poslanici Laodiceji. To je ***poziv koji poput trube dolazi od Gospodina upućen Njegovoj zajednici u kojoj vladaju samopouzdanje i mlakost, i gdje se zadovoljavaju formalnim ispunjavanjem zakona i žive lakoumnim životom i u samoopravdavanjima.***

Isus pak svakom opravdavanju samoga sebe objavljuje rat i izvodi pred svoj sud – najstroži sud koji uvijek prijeti onima koji sami sebe ispričavaju, kao što su to u Njegovo doba činili farizeji. Da, iako je cijeli njihov život bio posvećen Božjoj riječi, koju su samo naizgled ozbiljno uzimali, revnovali za pravu nauku, tako mnogo molili, pred njima je uvijek stajao Njegov ***«Jao vama!»***, a kraljevstvo nebesko im je bilo zatvoreno. I pred njima je bila ponuda milosti, i za njih je Isus došao kao Spasitelj. Ali oni su se isključili, nisu prihvatili propovijed na gori, nisu htjeli lišiti se svog samoopravdavanja. Za vrijeme dok se narod pun kajanja priklanjao propovijedi Ivana Krstitelja, nisu se htjeli odazvati pozivu na pokoru, odbijali su je, smatrali su to pretjeranim. Možda su govorili kao poneki danas: To je duševno ropstvo, psihološko spletkarenje – a ipak, Bog je stvorio drugačije. Naša sreća zavisi o tomu hoćemo li se odazvati tom pozivu na pokoru, jer ne će nam jednom otvoriti nebo spoznaja o Isusu, nego samo ako se mi kao grješnici uistinu skrušenog srca bacimo pred Njegove noge i tako uvijek ponovno prilazimo Njegovom križu.

Naši – bilo teološki ili psihološki – prigovori imaju većinom jedan korijen: To je oholost, zbog koje odbacujemo poruku o pokori. Jer činiti pokoru znači poniziti se pred Bogom i ljudima, obratiti se, ispraviti propuste. Time priznajemo: Moj dosadašnji put je bio pogrešan – a to je ponižavajuće. Ni jedan grijeh nije toliko ukorijenjen u našem srcu i u srcima pobožnih, koji priznaju Isusa kao Spasitelja, kao što je oholost. Ako nam kažu da smo postupili presporo ili prebrzo i žestoko, tada se odmah nešto pobuni u našoj oholoj naravi i mi odmah tražimo isprike: željeli smo biti temeljiti, stoga smo radili polagano, ili jer smo intenzivni, žustri i puni bunta, moramo drugome reći nešto izrazito, stoga smo tako žestoki. Kako brzo odbacujemo sudove drugih i prebacujemo krivnju na druge koji nam žele uvijek nešto izložiti, koji nas uvijek kritiziraju, kojima nikada ne možemo učiniti po volji, koji nas ne razumiju. Ipak, kada ne dopuštamo da nam se nešto kaže, tada smo oholi. Ponizni dozvoljavaju da im se nešto kaže, oni imaju hrabrosti saslušati istinu o sebi i dopuštaju: Da, tako je, tu se moramo promijeniti, tu bi kod mene moralo biti nešto drugačije u malim ili velikim stvarima.

Isus samoopravdavanje naziva «ne vidjeti brvno u svome oku, a vidjeti trun u oku brata». Time što se opravdavam, činim svoju krivnju malenom, a optužujem drugoga što mi nešto nepravedno predbacuje. U svojoj oholosti čovjek se, dakle, stalno opravdava i kako ne nalazi potrebu za kajanje, ne osjeća ni potrebu za obraćenjem. I tada mu je zbog nepriznatog grijeha nemoguć pristup Isusu. Ne grijeh sam po sebi i u sebi, nego neokajani grijeh, nepriznati grijeh, grijeh za koji nismo činili pokoru, odvaja nas od Boga, i zbog toga nas čeka strogi sud. Ah, da smo samo glas nekog čovjeka, koji nam ukazuje na pravi put, u malom i velikom, prihvatili kao Božji glas koji nas želi dovesti do pokore! Kako bismo ga, dakle, mogli drugačije shvatiti, nego kao Božje sredstvo, koje nam se stavlja uz bok, koje vidi i zna naše

vladanje i opominje nas? Ako međutim glas onih koji nas upućuju na pravi put ne primimo kao Božji glas i odbijemo ih, ne ćemo upoznati suze kajanja i naš život ne će biti svakodnevno kajanje i pokora. A ipak bi bilo posve shvatljivo da svoje priznanje vjere primamo kao istinu da jesmo i ostajemo grješnici, da svakoga dana griješimo, moramo, dakle, prihvatiti potrebu svakodnevnog kajanja i obraćenja. ***Cjelokupno naše kršćanstvo bilo bi licemjerstvo ako bi izostalo kajanje, i tada bi nam u bitnom nešto nedostajalo***. Ako prihvaćam nauku «da sam grješnik», tada uz to ide i dnevno kajanje i pokora. Pri tome riječ o dnevnom kajanju i pokori ne treba uzeti kao zakon – jednog je dana kajanje u našem srcu jače, tada smo svjesni svojih grijeha, drugog dana daje Gospodin svojim opraštanjem posebno zajedništvo Njegove ljubavi i radosti u Njemu i tada je pokora više nesvjesna i u pozadini. Ali to bi morala biti samo prolazna pojava, jer je naš život obilježen uvijek novim padovima stoga i uvijek novim kajanjem i pokorom.

Na prvome mjestu morala bi sada kod vjernika biti pokora zbog naše oholosti i tog opravdavanja samoga sebe. Morali bismo u svojoj svakodnevnici početi prihvaćati kada nam naš bližnji nešto predbacuje, ili gdje nas naša savjest tiho opominje, da ne započnemo odmah žestoko iznositi razloge za svoje opravdanje, kako bismo drugoga ili savjest ušutkali. Da, morali bismo zapravo objaviti neprijateljstvo protiv svake vrste samosažaljevanja i opravdavanja, jer nas to vodi, kako naš Gospodin Isus u Evanđelju uvijek ponovno govori, ***izravno u pakao***. Zbog svake riječi ispričavanja, zbog svake i najsitnije misli opravdavanja, morali bismo započeti činiti pokoru, a to znači ući u sebe, promijeniti sebe, od toga se odvratiti! Tada može Gospodin primiti naše molitve za spasenje koje nam je donio, koji nas spašava od tog duha samoopravdavanja i oslobađa tako da možemo uvijek sve više skrušena srca zbog grijeha stajati pred otvorenim kraljevstvom nebeskim. Tako će naše srce postati puno radosti, života i ljubavi.

NEMA POKORE, JER BOŽJI POZIV NA POKORU I UNATOČ SVIM KAZNAMA NE PREPOZNAJEMO

Gdje sada nadalje leži razlog što mi «pobožni» tako teško nalazimo put do pokore? Osim opravdavanja samoga sebe postoji još jedan drugi, posebni razlog: Nismo više naviknuti da sva zbivanja u svom životu, zapravo i sve nevolje ne promatramo u svezi s voljom Božjom i ne spoznajemo ih kao Njegov govor. Bog za nas nije više živi Bog, tako da ne možemo sebi zamisliti da bez Njegove volje ne pada ni jedna vlas s naše glave, da bez Njegove volje, dakle, ni najsitniji događaj nije moguć, ako neposredno ne sudjeluje Njegova volja.

A ipak je tako, kako kaže Sveto pismo. Ako nas kažnjava, ako zahvaća u naš život nevoljama i patnjama, čini On to stoga ***da bismo postali sudionici Njegove svetosti*** *(Heb 12, 10)*. ***To znači, gdje god nas On vodi putem kazne, putem patnje, kori nešto kod nas da bi to uklonio od nas, tj. očistio nas.*** Iza svih putova punih patnje nalazi se ruka Božja koja nas kažnjava, nalazi se Njegov plan pun ljubavi s nama, jer nas On želi izvesti na pravi put. I On na taj način govori s nama: ovo ili ono u našem životu mora postati drugačije. Zato nas On vodi u osamu i oduzima nam ljude, jer smo se možda suviše vezali uz nekog čovjeka i njegovu ljubav, u svakom slučaju jer Gospodin čezne za tim da bude u središtu naše ljubavi. ili dopušta da se razbolimo kako bismo konačno započeli više se baviti Njime, i da se naš život odvija pred Njegovim očima kako bismo došli do pokore, - ili da se učimo strpljivosti.

Da, sasvim je svejedno jesu li to više ili manje kazne pročišćavanja ili patnje preobrazbe, Gospodin ipak uvijek želi djelovati u našem grješnom biću. Brižno i oprezno stara se o nama kao pravi otac nastojeći da nas odgoji i pretvori u ***svoju sliku***, na čemu On radi za vrijeme cijelog našeg života. Apostol Pavao kaže u osmom poglavlju poslanice Rimljanima ***da smo radi toga pozvani i od Isusa spašeni da bismo nalikovali slici Sina Božjega.***

Stoga je Isus došao na zemlju, samo radi toga je On pošao u smrt da imamo udjela u božanskoj naravi i da ponovno primimo dostojanstvo slike Božje. Ali može On, ako nas kažnjava, tražiti odgovor da je mi uistinu prihvatimo. Ovu sliku još ne nosimo, i On će nam pokazati, ako za to budemo molili, sliku koju još ne nosimo. Tada On očekuje kajanje i našu žalost što odražavamo tako izopačenu sliku kao djeca Božja, zadajemo Mu tako mnogo žalosti i isto tako nanosimo mnogo nevolje svojim bližnjima.

Ah, kada bi samo slika Boga mogla ući u naše srce! S kolikom čežnjom Gospodin očekuje taj odgovor kajanja i pokore! Ako je ona tu, tada On može brzo djelovati na nas, pripremiti nas i preobraziti. Tada nas Njegova kazna vodi posveti, kako kaže Sveto pismo *(Heb 12, 10).* Ali ako Mu se odupiremo i ne vršimo pokoru idući putovima patnje, nego možda optužujemo Boga što nas vodi tako teškim putovima, tada mi sami proigravamo milost da se u patnji preobrazimo u Njegovu sliku i tako primimo preobilni blagoslov. Bog nas ne žalosti i ne kažnjava «od srca», nego samo da bi kod nas nešto postigao. Ali mi Mu otežavamo svojim suprotstavljanjem ne htijući se pokoriti što nas je to snašlo, nego tako često govorimo: Čime sam upravo ja to zaslužio? Kod nas je međutim većinom tako, kada Gospodin šalje patnje u naš život, mi sebe smatramo mučenicima koje treba žaliti, jer smo morali toliko prepatiti, biti u tako mnogim žalostima i nevoljama. Pogotovo ako se radi o ljudima zbog kojih moramo trpjeti. Zapadamo u potištenost i sjetu, jer osjećamo da smo nevini i da nepravedno trpimo, i stoga se ne želimo tome prikloniti. Da, patnja od strane ljudi, koji nam otežavaju život, unosi gorčinu u naše srce i vodi nas u samosažaljevanje. Sve više se udubljujemo u to mučeništvo, uvijek sve dublje u svoje samosažaljevanje, i postajemo uvijek sve mračniji, nezadovoljniji i nesretniji.

Tako smo uhvaćeni u svoju nevolju, čak i u veće nevolje, ako nas Bog vodi putem patnji i kazni, i ne shvaćamo namjeru Boga koji stoji iza toga. Možda je tada kod nas «pobožnih» najviše što možemo postići da Ga više ne optužujemo, nego govorimo: «To je Božja volja» i konačno na to pristajemo. Ali i pristalice Muhameda govore: «To je Alahova volja», ali oni ne usvajaju jedno: da je Bog Otac koji nas odgaja kao svoju djecu.

U tome je, dakle, velika nevolja kod nas «pobožnih»: Nismo više naviknuti da u kaznama vidimo ruku Božju koja na nama osobno djeluje, jer mi tako malo gledamo Boga kao Oca. Mi smo posve izgubili iz vida da u kaznama spoznajemo Njegov govor i Njegovo čekanje da krenemo putem pokore. Iz tih razloga tako rijetko dolazimo u svakodnevnom životu do kajanja i pokore, kuda nas Božje kazne žele dovesti. Znamo za potrebu vršenja pokore samo ako je prethodio težak grijeh. Ali to se ne nalazi kod nas «pobožnih, bar mi tako mislimo. ***Najgori grijeh koji imamo u sebi, o kojemu govori Njegova oštra, osuđujuća riječ, naime je to što osuđivanje drugih i uzdizanje sebe iznad drugih ne uzimamo kao teški grijeh***. I kao posljedicu toga ne osjećamo se ponukanima da vršimo pokoru. Upravo kazna bi nam trebala pomoći da pred Božjom svetošću grijehe – naročito one «bezazlene» – uzmemo ozbiljno kao grijehe.

Sveto pismo vidi vezu između naših grijeha i onoga po čemu smo ukoreni i kažnjavani. Uvijek ponovno odjekuje kao što stoji u knjizi Mudrosti 11, 16: «da bi spoznali kako se svatko kažnjava onim čime i sagriješi». To je Božji Zakon. Iza toga stoje Njegova svetost i istodobno Njegovo očinsko srce.

Kako to što se dogodilo mojoj redovničkoj zajednici stoji u vezi s našom krivnjom, često smo jasno doživljavale, posebno u vrijeme kada smo uz samopomoć podizale kuću majki i kapelu svog sestrinstva. Saznavale smo to poneki put u malim svakodnevnim događajima. Sestre su morale voziti vagonet, koji je bio do vrha teško opterećen pijeskom i kojim je bilo teško upravljati. Pri tome se uvijek osjećao strah: Jao, ako iskoči iz tračnica! Tko će ga tada ponovno vratiti na tračnice, jer sestre jedva da su za to imale snagu? I gle, jednog je dana šest puta iskočio iz tračnica. Je li to bio slučaj, jer niti vrabac ne pada s krova bez volje Božje? Zar nam svaki događaj nije imao nešto reći? I nije li to trebala biti nevolja za nas – i to je uistinu

bila nevolja u svakodnevnom radnom životu – kojom nam je progovorio Bog, koji je ipak živi Bog i Otac koji se za sve brine i koji uz pomoć svega želi govoriti? Sestra, koja je upravljala radovima, pozvala je sestre u molitveni šator, gdje su sada sve zajedno stupile pred lice Božje i molile da im Gospodin pokaže jesu li Ga nečim ožalostile, i što je bio razlog da je cijeli njihov rad bio uzaludan, i što im je donijelo toliku nevolju. Tada se pokazalo, kada su sestre sada počele priznavati da su upravo tog jutra u svom srcu imale zle misli osude jedne protiv drugih; to se kao kazna sručilo na njihov rad. Pokajale su se zbog toga i izmirile se, srdačno su si pružile ruke i opet pošle na rad – i gle, vagonet više nije iskakao iz tračnica.

Ta zgoda, u kojoj se očito radi o malenim, svakodnevnim nevoljama, važna je, jer se naš život često sastoji od takvih zgoda, i mi u malim Božjim kaznama moramo uočavati poziv na pokoru. Mislim na to, kako nam je u vrijeme naše gradnje samopomoć i dalje uspijevala. U početku nismo htjele vidjeti odnos između našega djelovanja i živog Boga i događaja, koji su cijelu izgradnju naše kuće ometali, kao npr. trajno kišno razdoblje. Kada je to dugo potrajalo, bila nam je konačno jasna veza između ovog Božjeg djelovanja i naših grijeha i to nas je uvijek nukalo na obraćenje. Tada smo upoznale Božju milost. Isto je tako bilo i u drugim slučajevima jake zime ili vrućine, kada ih je Bog na nas slao kao kočnicu u našoj gradnji.

Mi smo upravo kao moderni ljudi svoje mišljenje stavljale iznad Boga i imale visoko mišljenje o sebi, da bismo u takvim manjim ili većim događajima vidjele ruku Božju. Mi smo se visoko uzdizale iznad Biblije, a u Svetom pismu možemo čitati kako Bog o takvim stvarima drugačije misli, da naime postoji odnos između klime i Božjeg djelovanja na ljude npr. u Pnz 26, 4;5. 11,14;5. 28, 12 i u 1. Knjizi Kraljeva 17, 1. Posve jasno pokazuje Amos 4,7 kako klima može biti osobni govor Božji određenim ljudima: «Uskratih vam i kišu tri mjeseca prije žetve, pustih kišu na jedan grad, al`ne i na drugi. Jedno bi se polje nakvasilo, a drugo bi se – na koje ne pustih kišu – sasušilo». Kada Bog stavlja nebo i zemlju u pokret da bi nas doveo do kajanja i pokore, zar ne bi trebalo da otvorimo zaslijepljene oči i odgovorimo na Njegov govor? O kada bismo sve događaje svog života, i naročito one koji nam zadaju puno patnje, iskoristili u tu svrhu da postignemo milost kajanja i odgovorimo Bogu koji to željno očekuje! ***Kako su Njemu dragocjene suza kajanja! Zaista, one Mu vrijede više nego stotinu «dobrih djela». Kada je duša puna kajanja i pokore i skrušenog srca pred Bogom, tada to znači da je radost u nebu.*** Kada se, dakle, raduju anđeli, koliko li će tek srce našega Gospodina Isusa biti puno radosti zbog takvih duša, i Otac će ih privući na svoje srce! Takvima On dolazi, s takvima može On učiniti velika djela, jer je svoju krasotu izgradio na tlu naše bezvrijednosti i dopušta da Ga odražava, ***jer se On objavljuje malenima i skrušenima, a ne gordima, koji osuđuju druge, a uzdižu se iznad ostalih, i još ni jednom nisu zapazili u kakvom su grijehu!***

Naše kajanje donijet će radost ne samo Božjem srcu, jer je sada postignuto ono zbog čega nam je poslana kazna, nego će tada moći radost doći do nas. Tada patnja ne će više ostati kao uništavajuća patnja, nego uključit će u sebe sreću. Tada će usred patnje biti pomoć. Ponekih putova kazne možda ćemo biti pošteđeni ako odmah poslušamo Njegov glas. Tada možemo biti vođeni takvim putovima patnje koji nisu potrebni samo kao posljedica grijeha, nego u kojima možemo svećenički trpjeti za druge, kako piše apostol Pavao: «da i oni postignu spasenje» *(2 Tim 2, 10).*

Ipak i kod patnje, svećeničke patnje, o kojoj Sveto pismo uvijek ponovno govori, ne može postojati drugi izlaz nego kajanje, jer ako supatim za nekoga drugoga i za njegovu krivnju, moći ću to učiniti samo onda ako kao prvo znam i stoga trpim što sam sagriješio i što sam kriv. Nevin i čist trpio je samo Isus. On nam je žrtva za naše grijehe, mi možemo sada samo kao Njegovi udovi s Njim trpjeti i moliti, da smo samo kao pšenično zrno patnje stavljeni u zemlju, možemo donijeti rod. On je zato umro za nas grješnike da i mi sada položimo život za braću *(1 Iv 3, 16).*

NEMA POKORE JER NE UZIMAMO
BOŽJU RIJEČ KAO OBAVEZNO MJERILO ZA SVOJ ŽIVOT

Sigurnost, oholost i nevoljkost da se priklonimo kajanju i Božjim kaznama, onemogućavaju pokoru. Ipak, još jedan drugi stav je od odlučujuće važnosti u našem životu, hoće li put prema pokori biti pripremljen ili onemogućen. To je pitanje: koje mjerilo odabirem u svom životu? Ako se zadovoljavamo mjerilom: Nisam ubio, nisam ukrao, učestvovao sam u vjerskom životu, upućivao molitve Bogu i obdržavao blagdane, tada će, naravno, biti teško da dođemo do kajanja i pokore. Ako prihvatimo to mjerilo, tada nam naš Gospodin Isus doslovce upućuje riječi: «Uistinu kažem vam: ne bude li pravednost vaša veća od pravednosti pismoznanaca i farizeja (oni su obdržavali deset zapovijedi Božjih i vodili su samo naizgled dobar, pobožan život), ne ćete ući u kraljevstvo nebesko» *(Mt 5, 20).*

Naš Gospodin Isus stavlja pred nas jedno drugo mjerilo, naime ovo koje izražava riječima: ***Svaki koji se srdi na brata svoga, bit će podvrgnut sudu.*** On kaže: «Ako, dakle, prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i ***najprije se izmiri s bratom, a onda dođi i prinesi dar».***

Kako je uzvišeno mjerilo postavio Isus pred Svoje: ***Mjerilo ljubavi prema neprijatelju!*** I na koga se to odnosi? Većina nas ne komuniciramo s ljudima, bilo u obitelji, bilo u radu ili susjedstvu, koji nam nanose nevolju i teškoće, koji s nama nepravedno postupaju, da, koji nas možda muče. Kako mi tada reagiramo? Je li tada u nama samilosna ljubav, ljubav prema neprijatelju, ili zauzimamo stav osude, pravdanja, imamo li gorke misli, gorke riječi protiv onih koji nam to čine? Isus sve to knjiži kao krivnju i kaže da ćemo biti krivi sudu. Istinita je Njegova riječ kada kaže: «Zaista, kažem vam, dok postoji nebo i zemlja, ne, ni jedno slovce, ni jedan potezić iz Zakona ne će proći dok se sve ne zbude» *(Mt 5, 18).* Tako isto su istinite Isusove riječi za provedbu Zakona u propovijedi na gori o Zakonu ljubavi, o kraljevstvu Božjem.

Tko, dakle, ne slijedi vlastito mjerilo, nego u svom djelovanju primjenjuje Božje riječi, taj će stalno stajati kao dužnik i na taj način lako dolaziti do kajanja i pokore.

Tako, gdje je očito da sam grješnik, da sam se ogriješio o brata, čak i oko onoga, koji mi je neprijatelj – snosim naime krivnju, što moja ljubav nije pobijedila, moja samilosna, ponizna, podnošljiva ljubav, i stoga imam priliku za kajanje i lako dolazim do pokore. Ako nemam to mjerilo, ne ću naći prilaz. I s druge strane, iz kajanja i pokore raste novi život, izrasta ljubav, štoviše obilna ljubav prema Isusu, obilna ljubav i prema svim ljudima, čak i onima koji su prema nama neprijateljski raspoloženi, jer nije moguće ljubiti Isusa ako ne osjećamo ljubav prema braći. Tako će ona biti žarka i usmjerena prema svakome, ako je našim srcima zavladalo najiskrenije kajanje i obraćenje zbog toga što su nam srca bila hladna, ravnodušna i nisu mogla podnositi slabe i teške osobe, sve dok nam mjerila Božjih riječi nisu otvorila oči o nama samima.

Mi Božje riječi više ne uzimamo ozbiljno i stoga ne dolazimo do pokore i što se usuđujemo postavljati svoja vlastita mjerila, i tada se zadovoljavamo ako ta ispunjavamo.

Držimo se upravo kao farizeji, koji ***izvana*** uzimaju učešće u pobožnom životu, možda čak i vrlo revnosno. Pri tome se zadovoljavamo ovim: Molimo, posve svejedno u kojem obliku, učestvujemo kod službe Božje, tumačenja Biblije, dajemo više ili manje dobrovoljne priloge i desetinu, izdvajamo se od svijeta, i ne činimo više ovo ili ono. Dakle, prosuđujemo sebe prema vlastitim mjerilima. ***Ali sam Bog će nam jednom odmjeriti prema svojim vlastitim mjerilima, i tu ne će biti nikakvih izgovora kada nam bude suđeno, jer nam je On ta mjerila objavio jasno, nedvosmisleno u Svojim riječima.***

Razlog nespremnosti za pokoru nalazi se osobno u nama kao i u zajednicama i društvima, a nalazi se u tome, što ne primjenjujemo Božja mjerila, Njegove riječi koje se odnose na nas i naš život. Takvo je npr. mjerilo: «Dajte i dat će vam se: mjera dobra, nabijena, natresena,

preobilna dat će se u krilo vaše, jer mjerom kojom mjerite vama će se zauzvrat mjeriti» *(Lk 6, 38)*. Ili: «Ako te tko prisili jednu milju, pođi s njim dvije» *(Mt 5, 41)*. Ta Božja mjerila nismo smatrali za se obvezatnima. Ne, mi se sada smatramo sigurnima na svojim pobožnim putovima upravo isto tako kao što smo na drugi način na svojim svjetovnim putovima postupili ili trebali postupiti. O tome svjedoče mnoga uvjeravanja, u kojima su «pobožni» često mnogo više zastupljeni nego svjetovni ljudi. Umjesto da dajemo za Božje djelo i kraljevstvo, gdje je nevolja, zadržavamo za sebe kolikogod je više moguće.

Stoga nas snažno pogađa Isusova opomena zbog nepoštivanja Njegovih riječi, pri čemu s njima postupamo kako želimo, tako da ih drugačije tumačimo dok ih ne uskladimo tako da nam odgovaraju mjesto da doslovne Isusove riječi unesemo u svoj neočišćeni život. Zato sa svojim bližnjima, sa svojim novcem, sa svime možemo činiti što nam je po volji. Ne primjenjujemo pravo mjerilo koje za naš život utvrđuje Sveto pismo, stoga smo tako malo uzbuđeni zbog cjelokupnog našeg djelovanja, zbog naše molitve, zbog odnosa prema bližnjima, pri čemu sve to nije prožeto Zakonom ljubavi, ne vodimo računa o svojim nekontroliranim ustima koja tako mnogo negativnog, da osuđujućeg znaju izreći o drugima.

Zato bismo morali činiti pokoru jer u nama živi farizejski duh, o kojemu Ivan Krstitelj kaže: «Tko li vas je samo upozorio da bježite od stare srdžbe» *(Mt 3, 7)* i stoga stvarno mislimo, jer vjerujemo u Isusa Krista, da ćemo moći izbjeći sudu. I kao što su farizeji govorili: «Imamo oca Abrahama», tako mi govorimo: «Naša Crkva ili zajednica je naša majka, u kojoj smo kod kuće. Živimo od milosti i stoga ćemo izbjeći srdžbi koja dolazi». Zbog takvih riječi i misli moramo činiti pokoru, jer one će nas dovesti pred sud. Stoga je Ivan Krstitelj zaprijetio farizejima riječima: «Leglo gujinje» i dovikivao im: «Donesite, dakle, plod dostojan obraćenja» *(Mt 3, 8)*.

Plodovi obraćenja, obraćenja, promjena mišljenja, na to čeka Bog, inače je nama, drveću, sjekira položena na korijen, jer «Svako stablo koje ne donosi dobroga roda siječe se i u oganj baca». I tko bi mogao u svom životu mnogo pokazati od tih plodova duha, koje Sveto pismo naziva: Ljubav, radost, mir, velikodušnost … *(Gal 5, 22)!* Leži li na našem licu sjaj radosti, jesmo li donositelji radosti? Svjedoči li naš život i naše biće o miru, a ne o svađama što spada u plodove tijela koji vode na sud i zovu se: svađa, ljubomora, srdžba, spletkarenja … *(Gal 5, 20)?* Tko može govoriti o plodu strpljivosti u mnogim nevoljama bolesti i u vezi s teškim osobama, o plodu dobrote kada dobro uvijek vidimo samo kod drugih i imati ljubav koja prekriva mnoštvo grijeha, umjesto da ih iznosi na vidjelo i još o tome govori? Tko može govoriti o plodu blagosti, o blagom, poniznom duhu, umjesto žestokih ispada, pravdanja i srdžbi,; tko može reći da njegovoj naravi pripada prijaznost?

Protiv takvih plodova duha ne može Zakon iznijeti nikakvu optužbu, tako piše apostol Pavao u poslanici Galaćanima *(5, 23)*. Ali gdje ih nema, podiže Gospodin optužbu, kao što vidimo kod plodova tijela, da «koji tako čine, kraljevstva Božjega ne će baštiniti». I to nije rečeno starozavjetnoj, nego novozavjetnoj zajednici koja vjeruje u Isusa Krista. Da, što koristi vjera, koja ne donosi plodove? Stoga dolazimo do pravog mjerila koje nam daje riječ Božja, a to je odlučujuće mjerilo: Ako ne vršimo pokoru, tada za nas kao prvo vrijede riječi: ***«Pokoru činite!»***, jer u tome je naš život.

BOG OTAC ČEKA NA LJUBAV SVOJE DJECE I DA MU SE VRATE U KAJANJU I POKORI

Pokoru činite! Da, zaista, ne samo zbog prekršaja Božjih zapovijedi spomenutih u propovijedi na gori, nego i zbog glavnog grijeha, koji uvijek ponovno za sobom povlači najveću kaznu Božju: Grijeh protiv samog Boga. To je grijeh što Božje srce tako mnogo vrijeđamo, žalostimo i Njega, koji nam je kao prvu zapovijed i molbu izrekao da Ga moramo

ljubiti iznad svega, a ne ljubiti Ga znači prolaziti pored Njega ili Ga ljubiti s podijeljenim srcem.

Bog je Otac koji je sama ljubav, i koji je sve izmislio za svoju zemaljsku djecu: sunčev sjaj i pjesmu ptica, drveće, cvijeće i polja, planine i jezera, ljepotu neba i zemlje, i On očekuje kao i svaki zemaljski otac odgovor svoje djece, da Mu se raduju, zahvaljuju i da ljubav prema Ocu postane velika. Ipak naš Otac, koji nas je stvorio, i koji nas ljubi neizrecivom ljubavlju, uzalud čeka. Gdje Mu se iskazuje zahvalnost i slava za sva Njegova dobra koja nam je donio?

Uistinu, ptice pjevaju svoje pjesme hvale, cvijeće cvjeta Njemu na radost, međutim mi ljudi, Njegova stvorenja i djeca, ostajemo većinom nijemi, i samo oni, kojima je po Isusu Kristu iznova poklonjeno njihovo djetinjstvo, znaju Mu prinositi tako malo, tako silno malo zahvalnosti. Kako bi inače njihova lica morala drugačije blistati kada spoznaju sve što su u malim i velikim radostima i dobrima u svom životu primila od Oca, kada bi Njemu iskazivali zahvalnost, u tome se radovali i zbog toga usplamtjeli ljubavlju prema Ocu što imaju krov nad glavom, što svakodnevno imaju prostrt stol, i što Otac uvijek izmišlja sve nove i nove radosti za svoju ljudsku djecu.

Ipak iz kojih se kuća, čak i od Njegovih, uzdiže pjesma hvale i slave iz radosnih, zahvalnih srdaca punih ljubavi prema Ocu? Da, činite pokoru, odvratite se od svoje nezahvalnosti, dovikuje nam Bog, činite pokoru, govori nam Isus, zbog toga što je Očevo srce, koje su Njegova djeca trebala razveseljavati, od njih ožalošćeno i puno patnje, kako nam je svojim riječima češće govorio: «Mlađake i svetkovine vaše iz sve duše mrzim – teški su mi, podnijeti ih ne mogu!» *(Iz 1, 14)*. Bog ne podnosi naša vanjska slavlja ako nisu prožeta pravim Duhom.

«Nisi mi za novac kupovao trsku, nisi me sitio salom svojih žrtava, nego si me grijesima svojim mučio, bezakonjem svojim dosađivao» *(Iz 43, 24)*.

Koje od Njegove djece živi u prednosti, i želi razveseliti Oca iz ljubavi prema Njemu i stalno Mu iskazivati slavu i hvalu, odgovoriti na sva Njegova dobra? Da, činimo pokoru, pokoru zbog svoje nezahvalnosti, koja u sebi nosi nešto ružno, kada si prisvajamo sva dobročinstva, a ne obraćamo pažnju na srce Darovatelja koji je u ljubavi toliko izmislio, i kada Mu ne dajemo odgovor ljubavi i zahvalnosti.

Ah, zar smo tvrđi od kamenja, jer žalostimo Onoga koji nas ljubi, i ne uzvraćamo Mu zahvalnost i ljubav, a On nas ljubi, kako nas nikada ni jedan čovjek nije ljubio, i za nas se žrtvovao kako se ni jedan čovjek za nas nije žrtvovao, i nije samo dao za nas ono što mu je bilo najdraže, nego je prihvatio najbolnije mučeništvo, i u mukama pošao u smrt.

Stidimo se ako ocu ili majci na zemlji, koji su nas iskreno ljubili, za nas neizrecivo mnogo dobra učinili, i mnoge žrtve za nas podnijeli, ako na tu ljubav ne odgovorimo, nego takvo srce koje nas ljubi stalno žalostimo, povrjeđujemo. Zar ne bismo morali pocrvenjeti od stida i osjetiti da nam se srce kida od žalosti što mi prema svom nebeskom Ocu tako postupamo: Umjesto da na Njegovu ljubav i žrtvu uzvratimo zahvalnošću i ljubavlju, odnosimo se prema Njemu tako hladno ako nas kao pravedni Otac kažnjava, ne iskazujemo Mu povjerenje puno ljubavi, nego buntovnički ustajemo protiv Njega, što Ga beskrajno žalosti kao odgovor Njegove djece.

To je kao da svo kamenje, sve stijene i planine i sve u prirodi ponavlja jedan zov: Činite pokoru, uđite u sebe! Spoznajte što ste učinili svom Bogu! Napustite svoje putove na kojima ste bili ravnodušni prema Bogu koji je ljubav i ustanite svi vi koji Ga ne ljubite od sveg srca i pouzdajte se u Njega. Da, činite pokoru, odvratite se od svog odnosa prema Bogu, i kraljevstvo nebesko doći će k vama, kraljevstvo nebesko koje dolazi tamo gdje Boga ljube, jer On je središte neba. To nebo želi započeti ovdje na zemlji, gdje mi, ljudska djeca, činimo pokoru i napuštamo putove na kojima smo griješili protiv ljubavi. obratimo se i započnimo ljubiti Boga i poklonimo Mu svoje pouzdanje, svoju volju za svaki Njegov put.

Tako Isus dovikuje riječima: «Pokoru činite!» Na to Ga nagoni čežnja za nama, za našom ljubavlju, za sklonošću našeg srca prema Njemu. Da, On poziva: Napustite putove na kojima

ljubite svijet i sebe same. Obratite se i ubuduće ljubite mene i Oca. Tada ćemo mi doći k vama i kod vas se nastaniti. I to je nebo, i tako će ono doći k nama.

Poziv na pokoru je spasonosni Božji poziv, jer je obraćenje povratak kući k Bogu. Koliko bude više pokore, koliko više povratka kući Očevoj, koliko više koraka u zajednici na putu ujedinjenja s Bogom, utoliko će biti snažniji silazak neba u naš život. Postoji li stoga na zemlji veća milost od milosti kajanja i pokore? Možemo li se za nešto više truditi nego za tu milost?

Kada je Isus započeo sa svojom evanđeoskom porukom: «Pokoru činite!», u njoj je sadržana zapovijed spasenja i ljubavi, poziv Spasitelja, ali se iza toga krije zbog toga, što su se Njegovi od Njega odvratili. On ih mora pozvati natrag u kuću Očevu, stoga im upućuje riječi: Obratite se! Vratite se Bogu! Oni su daleko od Njega, nisu više u odnosu s Njim, postali su Mu stranci. Zar ne čezne otac za svojom djecom? Zar ih ne očekuje da mu se opet vrate kući? Jer otac bez djece i nije otac, i otac čija su se djeca od njega otuđila i napustila ga, otac je pun boli. Zaista, tako je Isus plakao nad Jeruzalemom, On je htio «okupiti Svoje piliće kao kvočka». Isto tako je plakalo Očevo srce, jadikovalo i uzdisalo za svojom ljudskom djecom, koju On poziva, a ona se ne odazivaju. Trojedini Bog je jedan Bog, jedno te isto biće jučer, danas i u vječnosti.

Pokoru, pokoru moramo činiti ako se nismo vratili Bogu, nego smo se vezali uz stvorenja, uz naš poziv, uz darove i dobra ovoga svijeta, a Jedini je čekao na nas, uzalud čekao, i Njegovo je Očinsko srce bilo puno boli. Kada nas zatim želi kaznama vratiti kući, zauzimamo odbojan stav prema Njemu i Njegovom djelovanju, i ne vraćamo se ponovno u Očevu kuću. Što bi nam On još morao učiniti? Kada na poziv na pokoru, (kao što čitamo u Otkrivenju kada su sve ponude Evanđelja kroz tisućljeća došla do vrhunca), nije uslijedio nikakav odgovor, sručila se na ljude pravedna srdžba Božja, jer nije bilo drugog puta da se ljudi vrate natrag u kuću Očevu.

Ah, kako se teško ogriješilo čovječanstvo o svog Boga, Stvoritelja i Oca! Koliko Mu muka zadaje Njegova zajednica, koja svog Oca nije dobro upoznala po našem Gospodinu Isusu Kristu, jer se tako malo odvraća od svojih sebeljubivih putova pod «pobožnim» znamenjima. Tu međutim mnogi ljudi idu za vlastitom čašću, žele svoj interes kada govore da se bore za stvar kraljevstva Božjega. Žele svoje pravo potkrijepiti izlikom da se bore za istinu. Kako su slijepi oni koji sebe nazivaju djecom Božjom, a još uvijek se usuđuju čvrsto stajati uz svoje idole, daju se zavesti i ne odriču se najvećeg grijeha uskraćujući Bogu svoju ljubav.

Da, kako dugo mora Bog Otac pozivati: «Pokoru činite!» Iz svog Očinskog srca, čija je ljubav tako često bila iznevjerena, očekuje On samo jedno: na pokoru spremna srca svoje djece. Poslušajte ipak: «Ako danas glas Mu čujete, ne budite srca tvrda!»

POKORA, ZAPOVIJED TRENUTKA, POZIV KRAJA VREMENA

«Pokoru činite!» bio je poziv Ivana Krstitelja, koji je bio Isusov preteča. On je samo naviještao o jedinom putu na kojemu možemo primiti Isusa, o putu pokore kako stoji zapisano: «Kao što je pisano u knjizi besjeda Izaije proroka: «Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze! … što je krivudavo, neka se izravna, a hrapavi putovi neka se izglade!» *(Lk 3, 4 – 5).* Samo tko ide putem pokore, za njega vrijedi: «Svaka dolina neka se ispuni, svaka gora i brežuljak neka se slegne!» i tada može doći Gospodin, Kralj. Tada će naći put kojim može doći svojoj ljudskoj djeci. Ivan Krstitelj nam, dakle, pokazuje: Isusov dolazak i traži preteče koji čine pokoru. Tako je bilo nekada kod prvog Isusovog dolaska, tako isto će biti i kod Njegovog drugog dolaska, kako nam to pokazuje Sveto pismo i izražava na više načina. To znači da će na koncu vremena još jednom nastupiti Ilija kao propovjednik pokore

(Mal 3, 23) i da će i ubuduće pred kraj vremena uvijek ponovno odjekivati poziv čovječanstvu da vrši pokoru preko dva svjedoka *(Otk 11, 3 – 6).*

I sud kao i pokora moraju započeti u Njegovoj zajednici. Koncem vremena predstojat će Izraelu silna pokora, jer će pri pojavi Mesije biti optuživan, kada bude spoznao Koga je ubio. Ali kako će doći do pokore ako zajednica nije bila preteča, jer nije prethodila s pokorom? I kome će Isus kao zaručnik doći ponovno ako ne onima koji vrše pokoru? On je i onda ipak prvo došao onima – kao što čitamo – koji su prije toga bili Ivanovi učenici *(Iv 1, 35 – 42)* i u tom pokretu pokore bili ustrajni. Te je On kao prve pozvao da Mu budu učenici. Ni kod drugog svoga dolaska ne će drugačije postupiti.

Stoga je sada u našem vremenu odgovornost dvostruko velika, da li pojedini vjernik, da li zajednica čini pokoru. Jer mi živimo na početku posljednjeg vremena, u atomskom vijeku, i istodobno u vremenu ispunjenja obećanja datog Izraelu, jer je «smokva počela zelenjeti», Židovi se vraćaju u zemlju otaca, što je Sveto pismo navijestilo za posljednje vrijeme. U tom posljednjem vremenu čeka nebo, čeka i cijela zemlja na one koji čine pokoru i tako postaju preteče, da Gospodin konačno može doći spasiti svoju zajednicu i uzme je k sebi, da konačno prestane dugo iščekivanje stvorenja, jer su se otkupljenici Gospodinovi vratili u kuću Gospodnju na Sionu, i tako je Isusova zajednica došla do punine ispunjenja.

Cijelo čovječanstvo i svijet čekaju na takve koji čine pokoru, jer što može u ovom strašnom vijeku, nad kojim se nadvila sjenka prijetnje predstojećeg atomskog rata, kada je oružje uništenja već pronađeno, nego da se podloži samo jednoj jedinoj zapovijedi trenutka: «Pokoru činite!»? Atomski vijek kaže nam ipak jedno: da je strašni sud pred vratima. Nisu li ti ratovi koji nam prijete, ti sudovi, ta bičevanja, koja će se sručiti na čovječanstvo, nije li sve to slika trube posljednjeg suda? U osmoj glavi Otkrivenja opisana su strašna opustošenja u prirodi i kako će u tom ratu izginuti gotovo trećina ili četvrtina ljudi. Nikada si to nismo mogli predočiti kada se o tome čitalo u prethodnim stoljećima. Stoga već i dijete zna da se to približilo. Da, početak je već tu, jer atomski pokusi već sada opustošuju prirodu.

Stoga, nikada još nisu zemlju zadesili takvi sudovi kao što su ti koji nam neposredno predstoje. I kao što je u svim dosadašnjim sudovima Božjim bila sadržana opomena Gospodinova da bi potom uslijedila pokora, tako znamo da sada, kada ti strašni sudovi stoje pred vratima, ta opomena postaje upečatljivija nego što je to bilo ikada ranije. Da, danas, kada je ta neizbježna moć prisile tu, ***radi se o posljednjoj pripremi pred ponovni dolazak Gospodinov***. To vidimo u Otkrivenju: Kada budu uslijedili udarci suda jedan za drugim, uz zvuke trube posljednjeg suda, i zaprijetili protukršćanskom vremenu, kada bude padala na zemlju jeka Božje srdžbe, nakon toga uvijek slijedi jedno Božje pitanje: Hoćete li započeti s pokorom ili ne ćete? A tako se često ipak čulo: «… i ne obratiše se» … *(Otk 2, 21; 9, 20 – 21; 16,9 i 11).*

Ah, kada se samo o nama ne bi tako govorilo! Jer ako sada sudovi Božji dođu do vrhunca, tada je tu vrijeme u kojem bi zajednica trebala s pokorom doći do vrhunca, i tada bi u zajednicama morao postojati samo jedan jedini pokret pokore. Kako bi inače Bog mogao spasiti svoju zajednicu od srdžbe, tko bi mogao izbjeći Njegovoj srdžbi? Zaista, Sveto pismo je imalo samo jedan izraz o tome tko će izbjeći srdžbi Božjoj: oni koju su skrušena srca, koji čine pokoru. I Isus želi da Njegovi izbjegnu srdžbi. Sveto pismo nam kaže da Njegovi ne bi trebali zapasti u strašno vrijeme protukršćanske vladavine. Stoga Isus govori o izbjegavanju strahota koje će se zbiti.

On poziva kod Luke 21, 36 da budemo budni: «Stoga budni budite i u svako doba molite da uzmognete umaći svemu tomu što se ima zbiti i stati pred sud Sina Čovječjega».

Da, moramo biti budni, činiti pokoru, obratiti se, kako bismo mogli izbjeći tom strašnom sudu. Kako će se to zbiti? Ako se u našem osobnom životu i u našoj zajednici iz dana u dan podlažemo Božjem sudu. Samo onaj koji se podvrgava tom sudu, ljubi Isusa kao svoga suca i Njemu s Njegovim sudom daje prostora u svom životu, taj će moći primiti Isusa kao

Zaručnika koji ponovno dolazi *(2 Sol 1, 7 – 10).* Protivno tomu čujemo o ljudima koji ranije nisu primali Isusa kao svog Suca, da će se On tima pojaviti sa svom svojom silnom srdžbom kao Jaganjac, i tako će Ga morati gledati i vikati će da se planine i brežuljci sruše na njih da bi ih sakrili od srdžbe Jaganjca *(Otk 6, 16).*

Konac vremena je vrijeme Suda, i prema tom kraju vremena sada idemo. Stoga je posljednji trenutak da činimo pokoru, i da se ovdje podvrgavamo sudu da bismo tada izbjegli Sudu. To će biti milost da tomu izbjegnemo. Izbjeći znači biti oslobođen u ovom svijetu koji je zreo za suđenje i da nakon Suda budemo privučeni Gospodinu. *(1 Sol 16 – 18).*

Ne će dakle cijela zajednica uzeti učešća u tome. Stoga Sveto pismo jasno naglašava da «bez posvećenosti nije moguće gledati Gospodina». Kada se Isus pojavi, očito će se pojaviti kao Svet i u Svom veličanstvu i Božjem dostojanstvu. Nitko ne će moći neposredno doći pred Njegovo lice, na Njegovu će se stranu svrstati oni koji su posvećeni i preobraženi u sliku Isusovu, a to će se zbiti na putovima kazne, kada nam On bude sudio.

Stoga, jer je posljednji trenutak, odjekuje ovaj poziv: ***«Pokoru činite!»*** kao da s neba odjekuje truba. Tko je taj koji će taj poziv primiti i dalje ga prenijeti? Sada to znači da je zajednica pozvana, da i narodi čine pokoru, i da cijelo čovječanstvo započne s pokorom da bi Gospodin mogao Svoje sudove zaustaviti i ublažiti. Bog ne traži od nas pokoru radi nas samih, da bismo kao pojedinci izbjegli tim strahotama koje će doći, nego i radi naše odgovornosti za naš narod, za čovječanstvo koje ide ususret groznoj propasti. Slutimo li, ako sada prođe vrijeme milosti, vrijeme Božje strpljivosti, i srdžba Božja se sruči na ovaj svijet, kako će strašni biti sudovi! U istoj bi mjeri morala biti i naša pokora, u istoj bi mjeri morao kod nas samih nastati naš veliki plač i optužba nas samih.

Ali mi, zajednica Božja, mi smo ti na koje će se nagomilati sudovi Božji za sva vremena naše nespremnosti na pokoru. Ah, kada samo ne bismo u ovom posljednjem vremenu u tomu ustrajali! Da nisu barem tada kod prvog Isusovog dolaska govorili farizeji i mnogi «pobožni», koji se nisu dali ometati u svojoj sigurnosti: Zašto mora Ivan Krstitelj tako jednostrano samo na tom jednom ustrajati: Pokora, pokora! – a i danas je opet isto tako: Kada bismo uvijek ponovno upirali prstom na to: «Činite pokoru!», mnogi bi pomislili da je to fanatično, jednostrano, ili sumorno kršćanstvo, da to nije Evanđelje. A ipak je to biblijski stav, i uz to je Evanđelje, jer nam kajanje i pokora donose oproštenje grijeha, usrećuju nas. To je jedini put kojim Isus k nama dolazi i na kojem možemo biti izbavljeni od suda. Stoga je to danas poziv trenutka, jer koliku će milost primiti onaj koji se u tom posljednjem trenutku bude nalazio na putu pokore! Na njemu će se odgovarajuća punina suda, koja će stići na zemlju, nadoknaditi puninom milosti: Isus, dolazeći ponovno u oblacima u velikoj slavi i ljepoti, primiti će ga k sebi. Da, u jednom će trenutku biti preobražen. Ukoliko se više ponizio i postao skrušen u pokori, utoliko će sada više biti uzvišen. I u mjeri u kojoj je nosio odjeću pokore, sivu odjeću suza, i u suzama oplakivao svoje grijehe, utoliko će sada biti odjenut u blistavo svadbeno ruho, i moći će kao sunce sjati u nebu *(Mt 13, 43)* i «ući u svadbenu dvoranu».

Da, sud i pokora bit će potpuno usklađeni. Ali tada će u skladu biti također i pokora i pomilovanje i ljepota koji su neshvatljivi. Tako je poziv na pokoru Božji govor za posljednje vrijeme, o kojemu Božja riječ govori: «Blago onomu koji čita i onima što slušaju riječi ovog proroštva te čuvaju što je u njemu napisano. Jer vrijeme je blizu!» *(Otk 1, 3).* «Blago onomu koji čuva riječi proroštva ove knjige!» *(Otk 22, 7).* Blago onima koji ovaj poziv na pokoru primaju kao zapovijed Božje ljubavi, iskusit će već ovdje nešto od dolaska Božjeg kraljevstva i bit će pripremljeni za Gospodina i s Njim slaviti svadbenu gozbu Jaganjca: «Svjedok za sve to govori: «Da, dolazimo ubrzo!» Amen! Dođi, Gospodine Isuse!» *(Otk 22, 20).*

MOLITVA ZA ISKRENO KAJANJE I POKORU

Dragi Gospodine Isuse,
molim Te za najveći dar milosti, da u cijelom svom životu čeznem za kajanjem i pokorom.

U svojoj milosti pošalji mi Duha Istine da spoznam sebe u Tvojem svjetlu, i da uvidim ponor svojih grijeha. Pomozi mi stoga svojim riječima da me vode kao mjerilo za moj govori i misli, djelovanje i vladanje, moj rad i djela, i sačuvaj me od toga da primjenjujem svoja bezvrijedna mjerila. Neka me obavezuje mjerilo propovijedi na gori, da se u Tvojem svjetlu vidim kakvim me Ti vidiš, da sam sebi tako sudim, kako ćeš me Ti jednom suditi, ako ne budem vršio pokoru zbog svojih grijeha.

Daj mi po Svom Duhu Svetom znak da u svemu što mi se događa, posebno u kaznama, uvidim Tvoju opomenu punu ljubavi, da spoznam potrebu pokore i da to dragovoljno prihvatim.

Usliši moju molitvu i pokloni mi skrušeno srce, koje ne će biti uporno u samoopravdavanju i sigurnosti, nego da zbog svojih grijeha uvijek ponovno može plakati i potom kliktati zbog Tvog opraštanja.

Zahvaljujem Ti što si upravo ovu molitvu uslišio za kajanje i pokoru, jer Te kod grješnika ništa tako mnogo ne raduje nego ako čini pokoru, i stoga od nas ništa toliko ne želiš kao suze kajanja. Tako ne želim gledati svoje tvrdo, na pokoru nespremno srce, nego Tebe, Svog Gospodina Isusa Krista, koji si došao da slomiš svako samoopravdavanje i krutost, i što si nam u svom djelu otkupljenja stekao novo, meko i ponizno srce.

Daj mi da ustrajem u vjeri i da se u molitvama ne umorim, dok se ne istopi moja krutost, tako da mogu plakati nad svim onim što sam učinio Bogu i svojoj subraći. Ti ćeš mi pokloniti taj plač nad mojim starim bićem, nad mojom krutošću i nemilosrdnošću, nad mojom neljubaznošću, nad mojim opakim govorom o drugima, nad mojom ljubomorom i zavišću, nad mojom neistinoljubivošću, nad mojom vezanošću za ljude i dobra ove zemlje, da me dovedeš do potpunog obraćenja.

Zahvaljujem Ti, o Božje moj, što me pozivaš na ono, čega još u meni nema, naime na pokoru, da do nje dođem i da se cijeli moj život obnovi i da iz pokore izraste božanski život i ljubav prema Tebi. Daj mi da otkupljenim, sretnim životom pomilovanog grješnika Tebe slavim ovdje na zemlji, i da budem spreman kada ponovno dođeš i da u slavi «uđem na svadbenu gozbu Jaganjca». Amen.

SVJEDOČANSTVA

Ovu knjigu ne možemo čitati, a da kod određenog teksta ne zastanemo, da bismo mi sami došli do kajanja i pokore i tako do oproštenja. Tako sam zahvalna što tekst nije nije ostao samo kod teorije. Potrebno je prihvatiti pokoru – tu znanje postaje život. Kada sam pročitala ovu knjigu – započela sam s novim životom. Puna kajanja priznala sam sve svoje grijehe. Nestali su strahovi koji su ispunjavali moj život. Odjednom sam otkrila da uistinu mogu ljubiti ljude koje sam ranije teško podnosila. Ovaj život sada je uistinu čudesan.

Već godinama sam čeznula za tim da Isusa više ljubim, ali nisam mogla SPOZNATI što me je to ometalo da i činim. Ova knjiga mi je pokazala kako je bilo neophodno da se potpuno obratim, ne samo jednom nego svakodnevno – tada je došla prava ljubav prema Isusu.

Knjiga je na mene učinila snažan dojam i nije mi uspijevalo da je se oslobodim. Ta obična mala riječ „POKORA“ odjednom se pokazala na posve nov način. Osim toga me je potresla jer sam osjetila da je istina ono što govori. Kamo sreće da to mnogi iskuse. Ova bi knjižica bogata sadržajem trebala postati klasično djelo u literaturi koja izgrađuje pobožnost.

PISMO P. LENTULA TIBERIJU

Cezaru Tiberiju pozdrav! Evo ti veličanstvo odgovora koji želiš. U ovom kraju pojavio se čovjek obdaren izuzetnom moći, a zovu ga veliki Prorok. Njegovi učenici ga nazivaju Sinom Božjim. Ime mu je Isus Krist. Doista, o Cezare, svaki se dan čudesne stvari čuju o Kristu: da uskrsava mrtve, ozdravlja svaku bolest i zapanjuje sav Jeruzalem svojom izvanrednom naukom. U njega je veličanstveno obličje, obrazi mu se sjaje i puni su miline, pa oni koji ga vide i ljube ga i straše se njega u isti mah. Vele da njegovo poput ruže rumeno lice s bradom razdijeljenom po sredini ima ljepotu, kojom se ništa ne može usporediti i da ga nitko ne može dugo gledati radi sjaja. Crtama lica, plavim očima, tamnožutom kosom sličan je majci, koja je najljepša tužna pojava što se ikad vidjela u ovom kraju. U njegovim se jedrim, dostojanstvenim, nepobitnim riječima očituje najčistija krijepost i neka mudrost, koja je kud i kamo veća od mudrosti najvećih umova. Kad prigovara i kori, strašan je, kad uči i potiče, blag, ljubazan, čaroban. Ide bos i gologlav, pa se mnogi smiju kad ga vide na nekoj udaljenosti, no kad su uza nj, dršću i dive se. Nitko ga nikada nije vidio gdje se smije, no mnogi su ga vidjeli gdje plače. Svi oni, koji su s njim drugovali, kažu da su pri tom dobili dobročinstva i zdravlje. Ipak dosađuju meni opaki, koji vele, da on škodi tvomu veličanstvu, jer javno tvrdi, da su kralj i podanici jednaki pred Bogom.

Zapovijedaj mi o tom predmetu što mi je činiti i biti ćeš brzo poslužen.

Prokonzul P. Lentul

(Glasnik Srca Isusova i Marijina br. 10, 1954. god.)

SADRŽAJ